

OPĆINA ČAĐAVICA

STRATEŠKI PROGRAM RAZVOJA OPĆINE ČAĐAVICA

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški program razvoja Općine Čađavica za razdoblje od
2015.-2020. godine

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: ... % EU, ... % RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

2015. - 2020.

STRATEŠKI PROGRAM RAZVOJA OPĆINE ČAĐAVICA

Ovaj dokument sufinanciran je sredstvima Europske unije
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrađivač:

SADRŽAJ

UVOD.....	6
1. POVIJEST NASTANKA	8
2. GEOPROMETNI POLOŽAJ.....	8
3. KLIMA I RELJEF.....	11
4. HIDROGRAFSKA OBILJEŽJA	12
5. STANOVNIŠTVO	12
6. RADNA SNAGA.....	16
6.1. ZAPOSLENOST.....	16
6.2. NEZAPOSLENOST	16
7. GOSPODARSTVO.....	19
7.1. PODUZETNIŠTVO I OBRTNIŠTVO	19
7.2. PROIZVODNA ZONA ČAĐAVICA.....	21
7.3. POLJOPRIVREDA	23
7.4. ŠUMARSTVO	26
7.5. LOV	27
7.6. RIBOLOV	28
7.7. PČELARSTVO	28
7.8. TURIZAM.....	29
8. INFRASTRUKTURA.....	31
8.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA.....	31
8.2. ŽELJEZNIČKI PROMET.....	31
8.3. ZRAČNI PROMET	32
8.4. POŠTA	32
8.5. TELEKOMUNIKACIJE	32
8.6. VODOOPSKRBA.....	33
8.7. ODVODNJA	33
8.8. ELEKTROOPSKRBA	33
8.9. PLINOOPSKRBA.....	34
8.10. GOSPODARENJE OTPADOM	34
8.11. GROBLJA NA PODRUČJU OPĆINE ČAĐAVICA.....	34
9. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA.....	35
9.2. OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	36
9.3. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB	37
9.4. CIVILNO DRUŠTVO.....	37
9.5. DRUŠTVENI DOMOVI.....	38
9.5. KULTURNA I PRIRODNA DOBRA	38

10. METODOLOŠKI OKVIR.....	44
11. SWOT ANALIZA	45
12. VIZIJA	49
13. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	50
STRATEŠKI CILJ 1: UNAPRJEĐENJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI	51
PRIORITET 1.1. RAZVOJ POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	51
PRIORITET 1.2. RAZVOJ MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA I OBRRTNIŠTVA.....	55
PRIORITET 1.3. RAZVOJ TURIZMA.....	58
STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA.....	62
PRIORITET 2.1. UNAPRJEĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE.....	62
PRIORITET 2.2.UNAPRJEĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE	65
STRATEŠKI CILJ 3: ZAŠTITA OKOLIŠA.....	69
PRIORITET 3.1. GOSPODARENJE OTPADOM	69
PRIORITET 3.2. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE I ENERGETSKA UČINKOVITOST	71
PRIORITET 3.3. ZAŠTITA PRIRODE.....	73
14. INSTITUCIONALNI OKVIR	75
15. FINANCIJSKI OKVIR	77
16. PROCJENA UTJECAJA STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I MJERA STRATEŠKOG PROGRAMA RAZVOJAOPĆINE ČAĐAVICA NA ZAŠTITU OKOLIŠA.....	80
17. PROVEDBA.....	81
18. USKLAĐENOST S VIŠIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	82
19. ZAKLJUČAK.....	84

ANALIZA STANJA

UVOD

Strategija razvoja Općine Čađavica za razdoblje 2015. – 2020. godine predstavlja temeljni, krovni dokument za participativni i održivi razvoj općine. Najjednostavnije rečeno ova Strategija identificira glavne smjerove dugoročnog razvoja općine koji će omogućiti da se na temelju njih pripremaju godišnji procesi planiranja, odnosno da se izrađuju vrlo konkretni godišnji akcijski planovi.

Dugoročno razdoblje koje Strategija obuhvaća primarno je usklađeno s trenutno dominantnim vremenskim okvirom za strateško planiranje u Republici Hrvatskoj, odnosno u Europskoj uniji, kako bi se na taj način osigurala što je moguće veća povezanost i usaglašenost sa strateškim dokumentima hijerarhijski viših razina. Drugim riječima, Strategija nastoji osigurati strateško fokusiranje i usmjeravanje na potencijale Općine Čađavica koji su razvojno najperspektivniji kako bi svi lokalni resursi iskoristili na najučinkovitiji i održiv način. Potrebno je stvoriti sveobuhvatan i konzistentan razvojni plan općine za sve ključne sektore i razvojna područja općine u kojima se namjerava stvoriti konkurentna pozicija na temelju jasno definirane vizije, strateških ciljeva, prioriteta te pripadajućih mjera.

Kada govorimo o dugoročnim mogućnostima za dobivanje sredstava (bespovratnih financijskih sredstava), realno je očekivati da će u razdoblju 2015. - 2020. Europska unija svojim Strukturnim fondovima te Programima Unije postati najvažniji izvor financiranja za projekte na lokalnoj razini. U tom smislu ova će Strategija predstavljati jedan od važnijih polaznih dokumenata za pripremanje ne samo projekata Općine Čađavica, kao jedinice lokalne uprave i samouprave, već i za pripremanje projekata i drugih subjekata koji svoje sjedište imaju u Općini Čađavica – poglavito za mala i srednja poduzeća, poljoprivrednike, odgojno-obrazovne ustanove, udruge građana i zadruge.

Metodološki okvir koji je korišten za izradu ove Strategije razvoja nastojao je obuhvatiti većinu uvriježenih načela kvalitetnog strateškog planiranja. Stoga je izrada Strategije razvoja obuhvatila 4 (četiri) osnovna koraka:

I. Prvi korak obuhvaćao je provođenje osnovne analize postojećeg stanja na temelju primarnih i sekundarnih izvora podataka. Rezultat je ove analize identificiranje ključnih obilježja općine te određenih trendova razvoja općine.

II. Nakon osnovne analize postojećeg stanja izrađena je detaljna SWOT analiza Općine Čađavica. U kontekstu ovog dokumenta pod SWOT analizom podrazumijeva se tehnika strateškog planiranja koja daje procjenu ključnih snaga i slabosti s jedne strane te procjenu prilika i prijetnji s druge strane, bitnih i relevantnih za daljnje unaprjeđenje pojedinih razvojnih područja općine, odnosno za razvoj općine u cjelini.

III. Nalazi SWOT analize predstavljali su polazište za definiranje vizije Općine Čađavica – izjave koja definira idealno buduće stanje u općini koje se želi ostvariti do 2020. godine (godina završetka ovog ciklusa strateškog planiranja), te glavnih strateških ciljeva za razdoblje 2015.-2020. godine – sažete izjave o glavnim razvojnim pravcima Općine Čađavica za razdoblje obuhvaćeno Strategijom pri čemu se, u mjeri u kojoj je to moguće, vodilo računa i o njihovoj usklađenosti sa strateškim ciljevima navedenim u strateškim dokumentima hijerarhijski viših razina (primarno strategijama lokalne akcijske grupe (LAG) i Županije, odnosno relevantnim strategijama Vlade Republike Hrvatske i Europske unije).

IV. Završni korak predstavljala je daljnja razrada glavnih strateških ciljeva u formi prioriteta za svaki od istih ciljeva te pripadajućih skupova mjera. Kod razrade mjera nastojalo se što je moguće preciznije definirati sljedeće elemente svake mjere.

1. POVIJEST NASTANKA

Iz povijesnih dokumenata vidljivo je da se Općina Čađavica spominje u 14. stoljeću. Naselje Zagocha ucrtano je u kartama koje datiraju iz 16. i 17. stoljeća na mjestu današnje Čađavice. Čađavica je kao naselje postojala i za vrijeme turske vladavine na ovim prostorima.

Općina Čađavica je bila jedna od rijetkih mjesta u kojemu se za vrijeme vladavine Turaka zadržalo starosjedilačko stanovništvo, te nisu napuštali navedeni prostor.

Prema popisu iz davne 1720. godine na području općine živjelo je 16 obitelji, a naseljavanje ovih područja nastavilo se i nakon 1720.godine i to Hrvatima iz Podravine oko Virovitice, ali i iz hrvatskih sela s druge strane rijeke Drave.

Okolna naselja Noskovci, Starin, Donje Bazije i Vraneševci su naselja koja su bila poznata u 17. stoljeću, dok su naselja Čađavički Lug, Zvonimirovac, Šaševo, Noskovačka Dubrava i Ilmin Dvor, prema nastanku, mlađa naselja koja su nastala, te naseljena u 19. stoljeću. Navedena naselja pripadaju Općini Čađavica i od davnina gravitiraju navedenoj općini.

Prema pisanim podacima Općina Čađavica je od 1814.g. imala školu koju je na poticaj Kraljevskog namjesničkog vijeća otvorio mjesni župnik. Na području općine, u razdoblju između dva svjetska rata, su osnovana mnoga društva: „Hrvatski sokol“, tamburaški sastavi, Društvo križarica, Limena glazba, Narodna čitaonica i mnoga druga.

Prema podacima iz 1945.g. Općina Čađavica imala je na svome području 6.500 stanovnika, prema popisu stanovnika iz 1971. godine bilo je 4.608 stanovnika, 1981. godine 3.606, 1991. godine broj stanovnika smanjio se na 2.949, te na zadnjem popisu iz 2011. godine na području općine živi 2.009 stanovnika.

Gore navedeni podaci govore o vrlo nepovoljnom demografskom i gospodarskom razvoju, iako se općina nalazi na glavnom prometnom dijelu podravske magistrale koja povezuje Slavonsku regiju sa zapadnim dijelom Republike Hrvatske što je trebalo biti jedan od preduvjeta za gospodarski razvoj navedenog područja.

2. GEOPROMETNI POLOŽAJ

Virovitičko-podravska županija nalazi se u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske na prostoru dodira Središnje i Istočne Hrvatske. Na Županiju otpada oko 5% hrvatske granice, i to na sjeveru s Mađarskom. Udaljenosti točaka sjever-jug i istok-zapad su 58 km, odnosno 74 km. Prema Uredu za katastarsko-geodetske poslove Virovitičko-podravske županije, županija se prostire na površini od 2.022,03 km².

Prema prirodno-geografskim obilježjima zapadni dio Županije nalazi se na prostoru Bilogorske, a istočni dio Županije na prostoru Slavonske Podravine, s time da u prometnom smislu kroz nju prolazi trasa podravskog prometnog koridora koji povezuje Središnju i

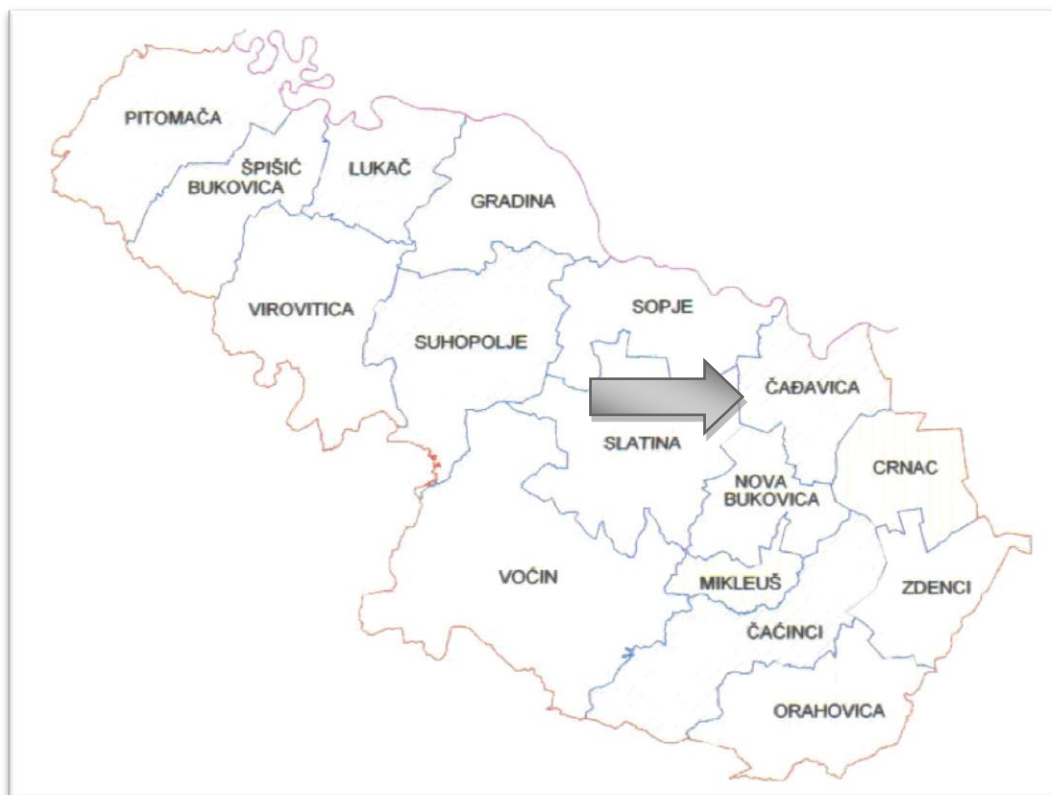
Istočnu Hrvatsku. Prostor Županije karakterizira izdužen oblik u pravcu istok-zapad i jasna reljefna podjela na sjeverni prostor podravske nizine i južni brdsko-planinski prostor koji obuhvaća sjeverne padine Bilogore i Papuka. On ima određeno prometno značenje koje proizlazi primarno iz priključnog transverzalnog smjera koridoru E-73.

Općina Čađavica nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Virovitičko-podravске županije. Sa sjeverne strane graniči s Republikom Mađarskom, sa istočne s Općinom Crnac, sa zapadne strane sa Gradom Slatina i Općinom Sopje, a s južne strane sa Općinom Nova Bukovica.

Jedna je od manjih općina u Virovitičko-podravskoj županiji, sa površinom od 90,60 km², što predstavlja 4,48% površine Virovitičko-podravске županije.

Općina Čađavica svojim prirodnim vrijednostima, reljefom, geološkim sastavom tla, klimatskim i hidrološkim karakteristikama, vegetacijskim pokrovom i faunom, dio je subregionalne cjeline karašičke ili slavonske Podravine.

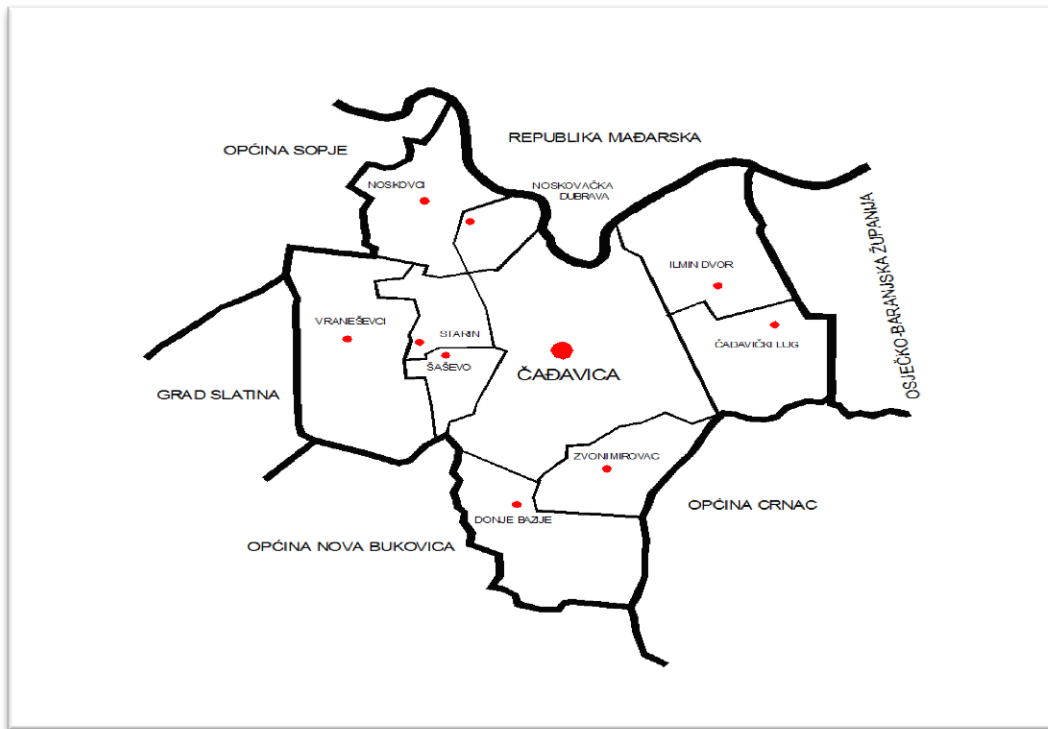
Slika1: Položaj Općine Čađavica u Virovitičko-podravskoj županiji

U Općini Čađavica se nalazi deset naselja i to: Čađavica, Čađavički Lug, Donje Bazije, Ilmin Dvor, Noskovačka Dubrava, Noskovci, Starin, Šaševo, Vraneševci i Zvonimirovac.

Naselje Čađavica administrativno je sjedište Općine Čađavica.

Slika 2: Položaj Općine Čađavica

Prostor Općine Čađavica ja ruralni prostor u kojem se nalaze manja naselja ili ruralne zajednice usko povezane životno i radno. Naselja su bitan nositelj vizualnog identiteta prostora.

Naselje Čađavica prostire se na površini od 23,36 km², što obuhvaća 25,78 % površine općine i 1,16% površine županije, te da je centralno i glavno naselje kojemu gravitiraju sva ostala naselja Općine Čađavica.

Tablica 1: Veličina naselja na području Općine

Red. broj	Prostorna jedinica NASELJE	Površina km ²	% od površine Općine	% od površine Županije
1.	Čađavica	23,36	25,78	1,16
2.	Čađavički Lug	9,39	10,36	0,46
3.	Donje Bazije	10,89	12,02	0,54
4.	Ilmin Dvor	10,27	11,34	0,51
5.	Noskovačka Dubrava	2,66	2,94	0,13
6.	Noskovci	7,41	8,18	0,37
7.	Starin	3,92	4,33	0,19
8.	Šaševo	3,22	3,55	0,16
9.	Vraneševci	12,14	13,40	0,60
10	Zvonimirovac	7,34	8,10	0,36
Ukupno		90,60	100	4,48

Izvor podataka: Ured državna uprave Virovitičko-podravnske županije

3. KLIMA I RELJEF

Reljef Općine Čađavica, najvećim dijelom je nizinski, predstavlja prostor pridravske ravnice i dio otvorenog panonskog prostora vrlo male reljefne energije. To je tipičan reljef nastao kao posljedica akumulacijsko-erozijskih procesa rijeke Drave i njenih pritoka.

Prostor općine dio je Dravskog rova, koji je u tom dijelu obilježen izrazito diferenciranim mlađim pokretima spuštanja (tonjenja). Dravska potolina ispunjena je naslagama neogenskog mora (Panonsko more) fluvijalnim i eolskim taloženjima kvartarne starosti. Upravo stoga reljef ima akumulacijsko-tektonska strukturno geomorfološka obilježja.

Klimatske osobine prostora Općine Čađavica mogu se okarakterizirati kao klima kontinentalnog tipa. Jeseni su u pravilu toplije od proljeća. Proljeće se odlikuje naglim porastom temperature i prijelazom u ljeto iz relativno oštre zime, pa je razdoblje proljeća kratko. Na području općine ne postoje stalne meteorološke postaje, pa se koriste podaci najbližih okolnih (Virovitica) i daju relativno dobar uvid u osobine klime na području općine. Prosječna godišnja temperatura zraka na ovom području kreće se od 10°C do 11°C. Srednja godišnja temperatura iznosi od 22°C do 23°C, što daje uvid u kontinentske značajke područja. Najniže temperature se bilježe u siječnju i veljači kada nad navedenim prostorom prevladava anticiklonalno strujanje zraka sa sjevera i sjeveroistoka.

Ljeta mogu biti vrlo topla, naročito u mjesecu srpanju i kolovozu. Mraz se isključivo koncentrira u hladno doba godine. Pojavljuje se u kasno proljeće (svibanj), nepovoljno djeluje na rast mnogih poljodjelskih kultura. Najveća koncentracija padalina je krajem proljeća i početkom ljeta, dok se minimum padalina bilježi u kasno ljeto, početak jeseni i u tijeku zime. Nepovoljna okolnost su česte padaline u obliku pljuskova, te veliki broj dana s tučom koja se javlja u vegetacijskom razdoblju, te nepovoljno utječe na prinose poljodjelskih kultura. Padaline u obliku snijega javljaju se u prosincu, siječnju i veljači.

Prema godišnjoj ruži vjetrova najdominantniji su vjetrovi jugozapadnog, južnog i sjevernog smjera. Ukupni godišnji broj dana s jakim vjetrom (6 bofora) je relativno nizak što je gotovo beznačajno, a ako se pojavljuju onda je to u ljetnim mjesecima. Olujni vjetrovi na ovom području su rijetki, što znači da ih možemo potpuno isključiti.

4. HIDROGRAFSKA OBILJEŽJA

Bitna prirodna značajka prostora Općine Čađavica je relativno obilje voda. Općina Čađavica se svojom površinom prostire uz tok rijeke Drave. Navedenim prostorom protiču rijeke: Drava, Vojlovica, Voćinka, Donja Branjinska i Gornja Branjinska.

Ukupna površina Općine Čađavica na području Vodnogospodarske ispostave za slivno područje Karašice i Vučice iznosi 9.228,37 ha. Ukupna dužina voda I i II reda na području Općine Čađavica iznosi 44,44 km. Vode I i II reda su: Drava dužine 11,04 km, Vojlovica-Voćinka-Drava dužine 11,77 km, Slatinska Čađavica dužine 11,60 km, Donja Branjinska dužine 2,63 km i Gornja Branjinska dužine 7,40 km.

Ukupna dužina kanala III i IV reda iznosi 247,517 km, od toga k.o. Čađavica 115,19 km, k.o. Donje Bazije 60,90 km, k.o. Noskovci 24,56 km, k.o. Starin 20,40 km i k.o. Vranješevci 26,45 km. Prosječna dubina kanala III i IV reda iznosi 1,50 m, prosječne širine 8,00 m.

5. STANOVNIŠTVO

Stanovništvo je temeljni čimbenik društvenog, gospodarskog i kulturnog života i razvitka svakog društva, budući da su pojedine demografske karakteristike značajni indikatori razvojnog potencijala određene lokalne sredine.

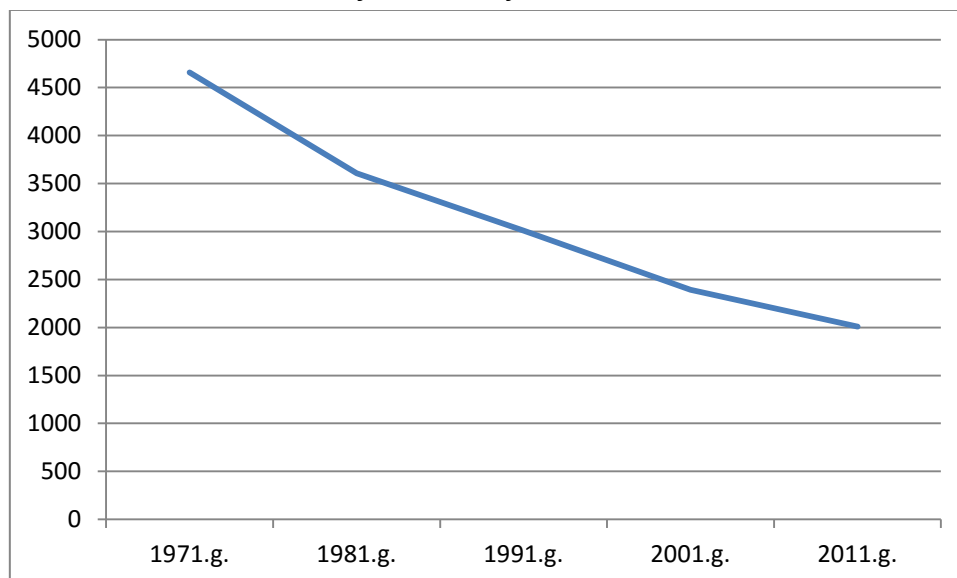
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine na području Općine Čađavica stanuje 2.009 stanovnika u 766 kućanstava, od toga 996 muškaraca i 1.013 žena. Naselje Čađavica kao administrativno središte Općine najznačajnije je naselje sukladno veličini, broju stanovnika, sadržajima, kao i po gospodarskom značaju. Po broju stanovnika, iza naselja Čađavica, slijede Čađavički Lug, Zvonimirovac, te Noskovci.

Tablica 2: Broj stanovnika u naseljima

Naselje	Broj stanovnika 2011.g.
Čađavica	693
Čađavački Lug	277
Donje Bazije	147
Ilmindvor	52
Noskovačka Dubrava	59
Noskovci	193
Starin	75
Šaševo	112
Vraneševci	149
Zvonimirovac	252

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011.g.

Grafikon 1: Broj stanovnika

Izvor podataka: Popisi stanovništva (od 1971.g.-2011.g.)

Iz prethodnog grafikona vidljivo je kako se na području općine Čađavica razvidno smanjio broj stanovnika od 1971. godine do zadnjeg popisa stanovnika 2011. godine.

Na izrazite negativne demografske procese čijim se nastavljanjem neupitno i sve više ugrožava funkcioniranje društva već se dugo upozorava u stručnoj i znanstvenoj javnosti. Kao posljedica postupno kumuliranih nepovoljnih tendencija i procesa tijekom 20. stoljeća, od 1990-ih su godina demografska kretanja poprimila zabrinjavajuće razmjere.

Iseljavanje s područja općine započelo je liberalizacijom državne politike 1963. godine prema odlasku na tzv. privremeni rad u inozemstvo u zapadnoeuropske zemlje. Iseljavanje je pretežno bilo ekonomske prirode, a uzrokovano je lošim stanjem tržišta rada u Hrvatskoj i potražnjom na tržištu rada u zapadnoeuropskim zemljama.

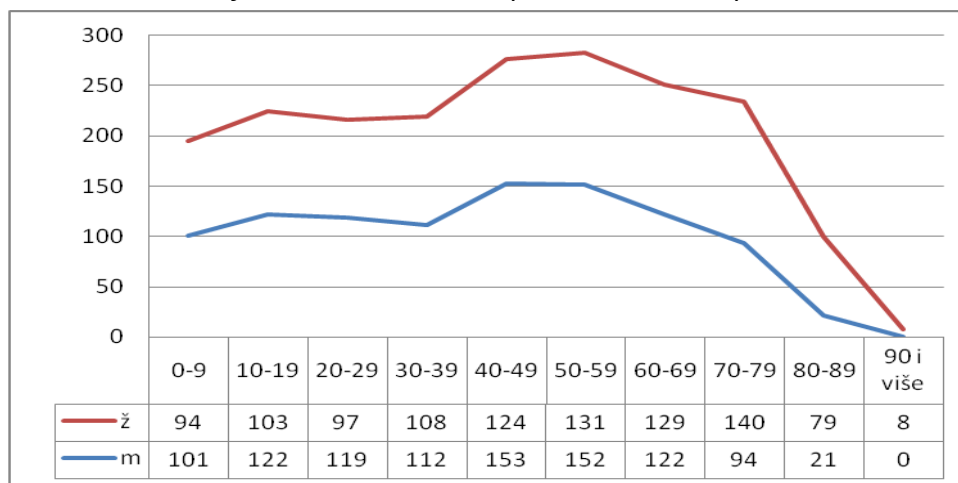
Devedesetih godina prošlog stoljeća zbog agresije na Republiku Hrvatsku započela je prisilna migracija određenog broja Hrvata s većeg dijela teritorija Republike Hrvatske i emigracija dijela populacije iz sjevernog pograničnog kraja.

Iseljevanje je bilo selektivno po spolu i dobi, u početku je više iseljavalo muško te mlado, radno sposobno, najvitalnije te reproduksijski najспособnije stanovništvo, uglavnom sa sela koje je bilo glavni izvor radne snage za zapošljavanje u inozemstvu.

U promatranom razdoblju došlo je do smanjenja udjela mladog stanovništva, te povećanja udjela zrelog i starog stanovništva što ukazuje na prisutnost procesa starenja stanovništva. Starenje stanovništva ima većinom negativne implikacije na daljnji demografski i gospodarski razvoj.

U demografskom pogledu, proces starenja stanovništva negativno utječe, kako na ukupno kretanje, tako i na strukturu stanovništva, dok u gospodarskom smislu, starenje stanovništva utječe na smanjenje broja stanovnika u radnoj dobi te na stupanj aktivnosti ukupnog stanovništva.

Grafikon 2: Stanovništvo prema starosti i spolu

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011.g.

Na području općine najviše je kućanstava koja broje samo 1 člana (237 kućanstava) ili 2 člana (225 kućanstava), te s većim brojem članova, 3 i više, je manji broj kućanstava (304 kućanstava). Ovaj podatak govori da su pretežno staračka domaćinstva te da se stanovništvo još uvijek iseljava iz navedenog područja.

Grafikon 3: Broj članova u kućanstvima

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011.g.

Demografski i društveno-gospodarski razvoj usko su povezani na području općine. O dobnoj strukturi ne ovisi samo reprodukcija, već i gospodarski potencijal navedenog područja.

Jedan od prioriteta općine bit će zaustavljanje iseljavanja mladih ljudi, jer bi oni svojim znanjem, vještinama, sposobnostima i entuzijazmom trebali biti pokretači gospodarskog napretka i društvenih zbivanja u općini.

Analiza obrazovne strukture stanovništva zajedno s prethodno prikazanom analizom dobne strukture predstavlja značajno demografsko obilježje relevantno za utvrđivanje budućih strateških pravaca razvoja, a posebice razvoja pojedinih gospodarskih i društvenih djelatnosti. Obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina prikazana je u tablici 3.

Tablica 3: Stanovništvo starosne dobi 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi

	bez škole	1-3 razreda	4-7 razreda	osnovna škola	srednja stručna sprema	viša i fakultet
muškarci	3	6	124	239	433	52
žene	26	26	252	294	250	46

Izvor podataka: Popis stanovnika 2011. godina

Prema statusu stečene razine formalnog obrazovanja najveći broj stanovnika ima srednjoškolsku razinu obrazovanja (683 stanovnika). Obrazovanje nakon završetka srednje škole nastavilo je, i uspješno dovršilo 98 stanovnika. Proces obrazovanja za 533 stanovnika zaustavljen je po završetku osnovne škole, dok čak 437 stanovnika nema završenu osnovnu školu.

Analizom obrazovne strukture uočava se visok udio slabije obrazovanog stanovništva koji predstavlja ograničavajući čimbenik prilikom realizacije utvrđenih ciljeva razvoja jedinice lokalne samouprave, kako na području gospodarstva tako i u širem društvenom kontekstu.

6. RADNA SNAGA

Radni kontingent čini stanovništvo u dobi od 15-64 godine i predstavlja raspoloživu radnu snagu. Analiza ukazuje na pad broja stanovnika mlađe dobi (do 20 godina), i povećanje udjela starijeg stanovništva u ukupnom stanovništvu Općine Čađavica. Starosna struktura sa izrazitim tendencijama ka starenju ne predstavlja povoljan demografski okvir za formiranje radne snage.

Izraziti proces starenja uzrok je stvaranju nepovoljnih odnosa između aktivnog stanovništva i umirovljenika. Povećava se udio umirovljenika, a s daljim odvijanjem ovog procesa može doći do manjka radne snage jer broj aktivnog stanovništva koji odlazi u starosnu ili invalidsku mirovinu može biti veći od broja stanovnika koji se tek uključuje na tržište rada. Aktivnost stanovništva možemo mjeriti u skladu s podacima Zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Aktivno stanovništvo čine zaposlene i nezaposlene osobe Općine Čađavica.

6.1. ZAPOSLENOST

Prema podacima Državnog zavoda za mirovinsko osiguranje na dan 31.12.2015. godine na području općine zabilježeno je 269 zaposlenih osoba.

Tablica 4: Osiguranici prema osnovama osiguranja

	Broj radnika u 2013.g.	Broj radnika u 2014. g.	Broj radnika u 2015.g.
Radnici kod pravnih osoba	145	117	132
Obrtnici	22	20	17
Poljoprivrednici	81	77	77
Samostalne profesionalne djelatnosti	2	0	0
Radnici kod fizičkih osoba	39	41	42
Produženo osiguranje	0	0	1

Izvor podataka: HZMO, 31.12.2015.

Temeljem gore navedenih podataka vidljivo je kako je najveći broj zaposlenih u poduzetništvu, a obzirom na broj radnika, na području općine se nije znatno smanjio broj zaposlenih, nego se u nezatnoj mjeri i povećao broj radnika kod fizičkih osoba.

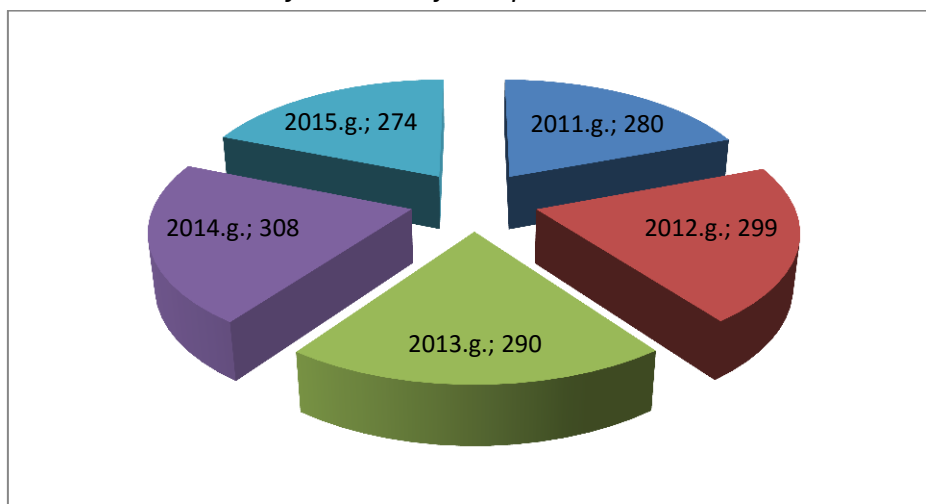
6.2. NEZAPOSLENOST

Nezaposlenost je stanje u kojemu se dio radno sposobnih članova društva ne može zaposliti primjereno svojim sposobnostima i kvalifikacijama. U nezaposlene se ubrajaju i svi članovi

društva koji su djelomično zaposleni, ali njihova radna snaga nije u punoj mjeri iskorištena, ne rade puno radno vrijeme i nemaju primanja dostatna za normalno uzdržavanje.

Broj nezaposlenih osoba u Općini Čađavica posljednjih godina zadržava se otprilike na istoj razini (oko 300 osoba).

Grafikon 4. Broj nezaposlenih osoba

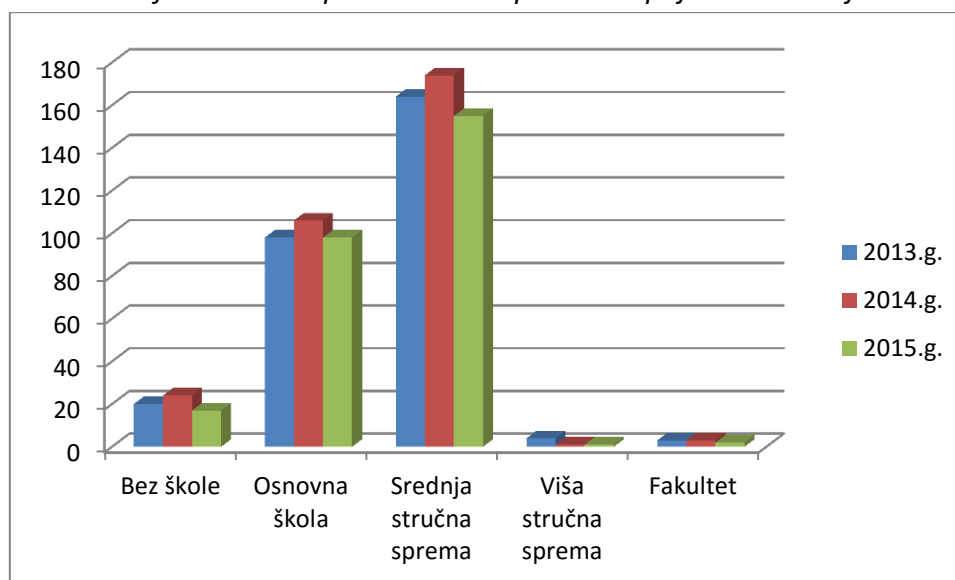

Izvor podataka: Hrvatski zavod za zapošljavanje, prosinac 2015.godine

Promatrajući strukturu nezaposlenih osoba u Općini Čađavica primijećeno je nekoliko negativnih trendova. Struktura nezaposlenih osoba po obrazovanju je izuzetno nepovoljna.

Najveći broj nezaposlenih osoba s nevedenog područja su osobe s osnovnoškolskim i srednjoškolskim stupnjem obrazovanja.

Grafikon 5: Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja

Izvor podataka: Hrvatski zavod za zapošljavanje, prosinac 2015.g.

S obzirom na navedene karakteristike tržišta rada (ruralno područje s visokom nezaposlenošću, slabom ponudom radnih mjesta te lošom obrazovnom strukturom nezaposlenih osoba) te uzimajući u obzir mogućnosti za gospodarski razvoj, preporučuje se samozapošljavanje i zapošljavanje u turizmu i poljoprivredi.

U tom smislu, i u skladu s planovima za razvoj gospodarstva, potrebno je uložiti u obrazovanje i osposobljavanje radnog aktivnog stanovništva za rad u navedenim djelatnostima kako bi postali konkurentniji na tržištu rada te odgovarali sadašnjim potrebama za radnicima Općine Čađavica i okolnih naselja.

7. GOSPODARSTVO

Dostignuti stupanj gospodarskog razvoja općine Čađavica prvenstveno je rezultat niza materijalnih i društvenih čimbenika, ali i povijesnih događaja koji su obilježili ovaj prostor.

Zakonom o regionalnom razvoju (NN147/14) koji je na snazi od 01.01.2015. godine sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstane su prema indeksu razvijenosti. Općina Čađavica spada u II. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske.

Za razumijevanje sadašnjeg stanja gospodarstva koje će se u nastavku analizirati važno je spomenuti negativne učinke pretvorbe i privatizacije iz 90-ih godina te Domovinski rat. Nažalost, neuspjeli proces pretvorbe i privatizacije imao je negativne posljedice na razvoj gospodarstva na području Općine Čađavica kao i u mnogim hrvatskim krajevima.

Danas je opći gospodarski razvoj općine determiniran u prvom redu raspoloživim prirodnim resursima.

7.1. PODUZETNIŠTVO I OBRTNIŠTVO

Prema podacima Općine Čađavica svojim radom djeluje ukupno 19 poduzeća. Od ukupnog broja poduzeća 11 su društava s ograničenom odgovornošću, 3 jednostavna društava s ograničenom odgovornošću, 4 zadruge, te osnovna škola.

Tablica 5. Popis poslovnih subjekata na području Općine Čađavica

Redni broj	Naziv	Naselje	Djelatnost
1.	MEGALIS d.o.o.	Starin	prerada mlijeka i proizvodnja sira
2.	KONTA d.o.o.	Čađavica	instaliranje industrijskih strojeva i opreme
3.	GRAĐEVINARSTVO HORVAT d.o.o.	Noskovačka Dubrava	gradnja stambenih i nestambenih zgrada
4.	JUKIĆ d.o.o.	Čađavica	uzgoj žitarica
5.	SLAVONKA PRERADA POVRĆA I VOĆA d.o.o.	Čađavica	prerada i konzerviranje voća i povrća
6.	VETERINARSKA AMBULANTA NOVET d.o.o.	Čađavica	veterinarske djelatnosti
7.	AGROS j.d.o.o.	Čađavički Lug	uzgoj usjeva, stoke, peradi i ostalih životinja
8.	SLAVONKA d.o.o.	Čađavica	prerada i konzerviranje voća i povrća
9.	ILMINDVORČANKA d.o.o.	Ilmin Dvor	uzgoj muznih krava

10.	POLJOPRIVREDNA ZADRUGA SEZAM	Čađavički Lug	uzgoj žitarica
11.	POLJOPRIVREDNA ZADRUGA AGRO-SLAVONIJA	Vraneševci	uzgoj goveda za mlijeko i priplod
12.	POLJOPRIVREDNA ZADRUGA "ERGELA"	Čađavica	uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi
13.	EKO-CVIJET d.o.o.	Starin	proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda
14.	OSNOVNA ŠKOLA DAVORIN TRSTENJAK	Čađavica	osnovno obrazovanje
15.	ŽUTIJA POLJOPRIVREDNA BRANITELJSKA ZADRUGA	Zvonimirovac	uzgoj usjeva, stoke, peradi i ostalih životinja
16.	KRČEVINA d.o.o.	Čađavički Lug	uzgoj žitarica
17.	SLAVONSKI DVORI j.d.o.o.	Čađavica	hoteli
18.	ORGANICA VITA d.o.o.	Vraneševci	proizvodnja homogenizirane i dijetske hrane
19.	ADRIAS j.d.o.o.	Čađavički Lug	trgovina na malo kruhom, pecivima i kolačima

Izvor podataka: Općina Čađavica

Promatrajući gospodarske djelatnosti razvidno je da se stanovnici općine pretežno bave uzgojem usjeva, stoke i peradi, preradom i konzerviranjem voća, uzgojem goveda, konja, preradom mlijeka, te proizvodnjom sira. U manjem broju su zastupljenje djelatnosti gradnje stambenih i nestambenih zgrada, računovodstvene i knjigovodstvene usluge, djelatnost za njegu i održavanje tijela, hoteli i osnovno obrazovanje.

Prostor Općine Čađavica pretežno je nizinski, pa je većina djelatnosti usmjerena na povoljan geografski položaj, klimu i plodno tlo. Uz poduzetnike važnu ulogu u gospodarskom razvoju općine imaju i obrtnici kojih je na navedenom području 10.

Tablica 6: Popis obrtnika na području općine

Redni broj	Naziv	Naselje	Djelatnost
1.	"MAĐAREVIĆ"	Čađavica	uzgoj žitarica, mahunarki i uljanih sjemena
2.	BENKOM	Čađavica	uzgoj žitarica, mahunarki i uljanih sjemena
3.	ELEKTROMONTAŽA KENJERIĆ	Čađavica	popravak aparata za kućanstvo
4.	FRANJIĆ obrt za građevinske usluge	Čađavica	građenje zgrada
5.	Frizerski salon "TINA"	Čađavica	frizerski salon i salon za uljepšavanje
6.	KONTA obrt za ugostiteljstvo	Čađavica	caffe barovi, noćni barovi,

			noćni klubovi
7.	"TUNA" pekara	Čađavica	trgovina na malo kruhom, pecivom
8.	ŽUŽENIĆ obrt za preradu plastike i metala	Čađavica	proizvodnja proizvoda od metala
9.	Obrt ŠIMIĆ, Čađavički Lug	Čađ. Lug	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, Uzgoj usjeva, stoke, peradi i ostalih životinja
10.	Obrt NEKIĆ	Šaševo	Knjigovodstvo, knjigovodstveni servis, računovodstvo, revizija

Izvor podataka: Općina Čađavica

Iz prethodne tablice vidljivo je da je većina obrtnika također usmjerila svoju proizvodnju na poljoprivredne djelatnosti, trgovinu, proizvodnju, te ugostiteljstvo. Većina poduzeća i obrta smještena je u naselju Čađavica koje je ujedno i centralno naselje u istoimenoj općini.

7.2. PROIZVODNA ZONA ČAĐAVICA

Općina Čađavica je pogranična jedinica lokalne samouprave u sustavu Virovitičko-podravske županije. Na području općine nema značajnijih proizvodnih pogona, ali je prisutan manji broj poduzetnika i obrtnika koji zapošljavaju određeni broj stanovnika općine, ali u nedovoljnoj mjeri obzirom na gospodarsku recesiju koja je prisutna na navedenim prostorima.

Suočena s tom činjenicom Općina Čađavica je pokrenula postupak izrade prostorno-planske dokumentacije za utvrđivanje prostora proizvodne zone koja će omogućiti brži gospodarski razvoj i zapošljavanje mještana.

Proizvodna zona Čađavica nalazi se na građevinskom području na rubnom, južnom dijelu naselja Čađavica. Obuhvaća prostor između županijske ceste Ž 4038 Čađavica-Donje Bazije i Ž 4039 Čađavica – Zvonimirovac. Zauzima površinu ukupne veličine 31,35 ha i to 27,32 ha gospodarske namjene – trafostanica i 4,00 ha prometne i infrastrukturne površine.

Blizina županijskih cesta osigurava dobru prometnu povezanost proizvodne zone za dostavu sirovina i distribuciju proizvoda. Udaljena je od stambene zone, te neće utjecati na kvalitetu života stanovnika općine nego će doprinijeti poboljšanju kvalitete života.

Donesen je Urbanistički plan uređenja zone, tese pristupilo izradi projekata komunalne infrastrukture. U proizvodnoj zoni je izgrađena komunalna infrastruktura, uz zonu prolazi trasa vodovoda, izgrađena je plinska mjerno-redukciona stanica, te postoji trafostanica za opskrbu električnom energijom.

Na prostoru proizvodne zone, unatoč zainteresiranim stranim investitorima, nema poslovnih subjekata, a uzroci tome su velike administrativne prepreke te loše državne zakonske regulative.

Obzirom da su proizvodne zone mjesta koja dugoročno rješavaju potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom te im omogućuju zajedničko korištenje infrastrukture i pospješuju njihovo međusobno povezivanje, potrebno je pristupiti određenim poticajnim mjerama te boljom promidžbom poduzetničke zone kako bi se privukli domaći i strani investitori.

Poduzetničke zone imaju niz pozitivnih učinaka na gospodarstvo lokalne zajednice kao što su: rješavanje pitanja nezaposlenosti, rješavanje problema razvoja nedovoljno razvijenih područja, popunjavanje proračuna jedinice lokalne samouprave, smanjivanje odljeva mladih i obrazovanih ljudi te poticanje izvoza i smanjenje uvoza.

Slika 3: Proizvodna zona Čađavica

Na području općine predviđena je i izgradnja Poduzetničke zone Vraneševci. Za navedenu zonu nije donesen Urbanistički plan uređenja niti je izgrađena komunalna infrastruktura.

7.3. POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda je primarna gospodarska grana i kao takva ima funkciju:

- ✓ zadovoljiti elementarne egzistencijalne potrebe stanovništva (prehraniti stanovništvo),
- ✓ osigurati potrebne sirovine prerađivačkoj industriji.

Tablica 7: Prikaz podataka iz ARKOD baze podataka (broj PG-a, parcela)

	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Čađavica	85	977	1811,58
Čađavički Lug	40	413	898,5
Donje Bazije	20	244	343,71
Ilmin Dvor	10	86	386,21
Noskovačka Dubrava	11	69	65,79
Noskovci	34	317	538,6
Starin	5	41	19,99
Šaševo	12	123	87,37
Vraneševci	22	427	504,3
Zvonimirovac	39	479	909,22

Izvor podataka: ARKOD na dan 31.12.2015. godine

Područje općine je pretežno nizinsko područje s plodnim tlom, kontinentalnom klimom te bogatim vodnim resursima koji su veliki potencijal za razvoj poljoprivrede navedenog područja.

U svim naseljima Općine Čađavica razvidno je da se većina stanovništva usmjerila na poljoprivrednu proizvodnju, te da je većini stanovništva (90% stanovništva) to jedina i osnovna djelatnost.

Tablica 8: Obradive površine na području Općine

Povrtnjaci(ha)	Oranica i vrt(ha)	Voćnjak(ha)	Vinograd(ha)	Livada i pašnjak(ha)	Ukupno(ha)
8,28	3.494,43	17,34	3,44	171,51	3.695

Izvor podataka: Državna geodetska uprava

Na području Općine Čađavica raspoloživo je 3.695 ha obradivih poljoprivrednih površina što je 72,58 % ukupnih obradivih površina. Trenutno je u funkciji 3.494,43 ha zemljišta pod oranicama i vrtovima, 17,34 ha zemljišta zauzimaju voćnjaci, 3,44 ha vinogradi, te 171,51 ha livade i pašnjaci.

Tablica 9: Površina korištenih oranica i vrtova

Povrće (ha)	Ugari (ha)	Žitarice (ha)	Uljano sjemenje (ha)	Krumpir (ha)	Mahunasto povrće(ha)	Šećerna repa(ha)	Krmno bilje (ha)
25,89	64,06	2.327,50	630,71	6,49	6,33	151,91	288,17

Izvor podataka: Popis poljoprivrede, lipanj 2003.g.

U ukupnoj strukturi ratarske proizvodnje, proizvodnja žitarica zauzima najznačajnije mjesto. Dominantno mjesto ima pšenica, kukuruz, zob i ječam. Prinosi žitarica značajno ovise o kvaliteti tla, klimatskim uvjetima i primjenjenim agrotehničkim mjerama.

Područje Općine Čađavica je nizinsko područje sa povoljnim klimatskim uvjetima za uzgoj žitarica, a bolji prinosi žitarica bi se postigli razvijenijom tehnologijom, te modernizacijom u procesima poljoprivredne proizvodnje.

Prema podacima Popisa poljoprivrede iz 2003. godine 706 kućanstava bave se poljoprivrednom proizvodnjom.

Tablica 10: Broj poljoprivrednih kućanstava, broj članova prema utrošenom radnom vremenu

Broj kućanstava	Broj članova kućanstava prema utrošenom radnom vremenu				
	do 2h	od 2-4h	od 4-6h	više od 6h	Ne radi na posjedu
706	798	357	108	83	307

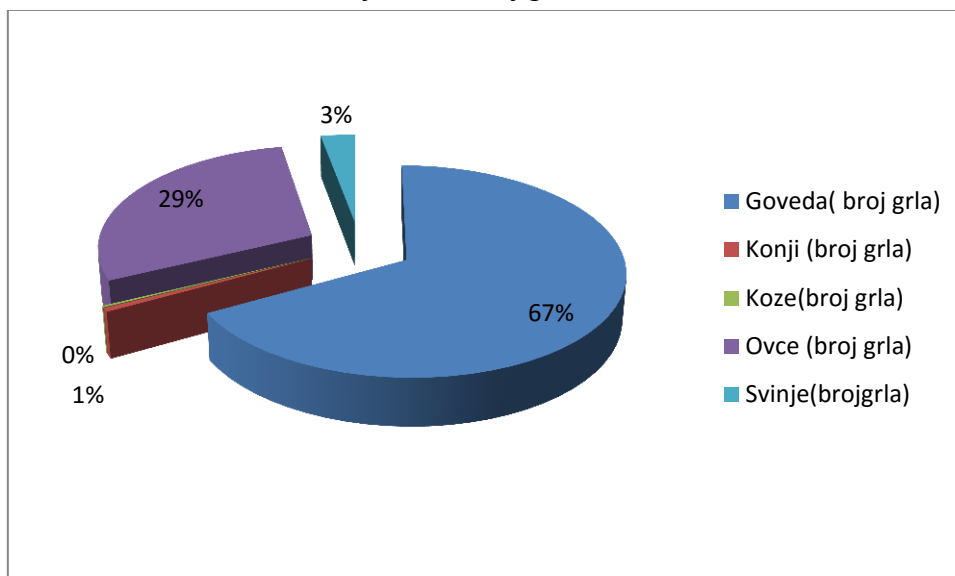
Izvor podataka: popis poljoprivrede, 2003.g.

Od ukupnog broja članova poljoprivrednih kućanstava (1939 članova) vidljivo je da 798 članova rade do 2h na svojim poljoprivrednim posjedima, 357 članova rade od 2-4h, 108 članova radi od 4-6h, a više od 6h dnevno radi ih samo 83 člana. Nezanemariv broj članova poljoprivrednih kućanstava ne radi na posjedima.

Iz ovih podataka razvidno je da broj radnih sati utrošenih u poljoprivrednu djelatnost, još uvijek nedovoljan da bi produktivnost u poljoprivrednoj proizvodnji bila zadovoljavajuća, te da bi si poljoprivrednici osigurali primjerenu zaradu.

Nezanemariv je i razvoj stočarstva navedenog područja. Najznačajniji je uzgoj goveda, muznih krava, ovaca te svinja.

Grafikon 6: Broj grla stoke

Izvor podataka: Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrede na dan 14.12.2015. godine

Slika 4: Farma junadi u Zvonimirovcima

Novost u poljoprivrednoj proizvodnji predstavlja eko proizvodnja batata u naselju Vraneševci, za sada vrlo rijetke biljke u Hrvatskoj. Uz proizvodnju batata važno je spomenuti i proizvodnju ljekovitog bilja i to slijedećih kultura: kamilica, crni kim i industrijska konoplja. Tvrtke koje se na području općine bave preradom ljekovitog bilja su: Organica Vita d.o.o., Vraneševci, Megallis d.o.o., Starin i Pumpkin d.o.o., Zvonimirovac.

U sadašnjem trenutku, koji karakterizira usitnjena i nespecializirana poljoprivredna proizvodnja i nerazvijeno tržište, presudno je koncipirati strateške proizvodne programe koji će omogućiti razvoj obiteljskih gospodarstava.

U daljnjem razvoju poljoprivrede na području Općine Čađavica potrebno je uvažavati postojeću strukturu proizvodnje, koja je određena ne samo prirodno-geografskim i

ekonomskim uvjetima, nego i tradicijom, odnosno navikama. Kako bi se daljnji razvoj ostvario, potrebno je raditi na povećanju broja radnih sati , većem stupnju finalizacije proizvoda, specijaliziranosti proizvodnje i učestalijoj primjeni danas dostupnih tehničko-tehnoloških znanja.

Nadalje, razvoj poljoprivrede trenutno je ograničen zbog veličine i strukture poljoprivrednih površina, odnosno posjedi su relativno mali zbog kulturoloških razloga nasljeđivanja i vezanosti za posjed.

Cjelokupno poljoprivredno zemljište potrebno je staviti u funkciju jer predstavlja značajni potencijal u kombinaciji s turizmom. Pored razvoja poljoprivrede, razvoj čitavog ruralnog prostora gdje žive obiteljska gospodarstva treba planirati sveobuhvatno.

Velike mogućnosti za razvoj poljoprivredne proizvodnje su u preorijentiranju na oblike visokokvalitetne proizvodnje koji stvaraju povećanu novu vrijednost: kvalitetno voće i povrće, integralna i organska proizvodnja, autohtone prerađevine i tradicijski proizvodi, itd. Zdrava, kvalitetna i viskovrijedna hrana, s kojom se može postići konkurentnost, i za kojom na razvijenim tržištima postoji velika i stalno rastuća potražnja. Ostvarivanje ovakve vizije podrazumjeva proces u kojem se domaći proizvođači trebaju restrukturirati, specijalizirati i razviti suvremene proizvodne kapacitete, organizirati se i uspostaviti učinkovite oblike nastupanja po uzoru na praksu u EU i na drugim razvijenim tržištima, i tako osigurati konkurentost, isplativost i dugoročnu održivost.

Iako taj prostor neće biti urbanih karakteristika, potrebno je doseći iste standarde kao i u urbanim sredinama, veći stupanj općeg blagostanja, kulturnog nivoa i dr. Uz razvoj poljoprivrede, nužno je razvijati prateće djelatnosti poljoprivrede, industrijskog i servisnog sadržaja. Postići potencijal u komercijalizaciji poljoprivredne proizvodnje uz podršku u okrupnjavanju ponude (primjerice kroz zadruge i sl.) te definiranje proizvoda kao i njihovo brendiranje.

7.4. ŠUMARSTVO

Na području Općine Čađavica nalaze se gospodarske šume koje zauzimaju 1.487,78 ha prostora općine. Šume koje se nalaze u južnim dijelovima općine su šume hrasta lužnjaka s običnim grabom i jasenom. U sjevernom dijelu uz rijeku Dravu prevladavaju šume vrbe, topole te kulture EA topole.

Osim gospodarske funkcije, značajna uloga je i općekorisna funkcija, prije svega kroz zaštitu tla od erozija, bujica i poplava utjecaj na vodni režim, utjecaj na klimu, zaštitu i unaprjeđenje ljudskog okoliša, rekreativno-turistička, zdravstvena i utjecaj na faunu.

Na području Općine Čađavica šumskim zemljištem upravlja JP Hrvatske šume, Uprava šuma Našice, šumarija Slatina i šumarija Donji Miholjac.

Osnovne reljefne osobine prostora općine odredile su i osnovne tipove vegetacijskog pokrova ovoga prostora. Bogatstvo vodom bilo je jedno od osnovnih preduvjeta za razvoj velikih šumskih prostranstava, koja zauzimaju najveće površine u niskoj naplavno-močvarnoj zoni uz Vučicu. Viši i ocjeditiji tereni terasne nizine, koji su u prošlosti bili također područja raširenja šuma, dugotrajnim društveno-gospodarskim iskorištavanjem pretvoreni su u otvorene agrarne krajolike s pretežito žitarskim kulturama.

Manje površine pod šumom sekundarnog su porijekla, ili su pak dijelovi preostalog velikog šumskog pokrova.

U šumama uz Vučicu najzastupljenije šumske sastojine su hrast lužnjak s jasenom i grabom, topola i vrba te ponešto joha i bagrema. U njima je gust podrast i sloj grmlja, a na jedinici površine zastupljena su stabla različitih dobnih razreda i kvalitete, bogatog sa prizemnim raščem.

Gospodarenje šumama treba provoditi prema šumsko-gospodarskoj osnovi koja se temelji na načelima bioraznovrsnosti i obnovljivim izvorima. Potrebno je razvijati sve funkcije šume u smislu njihova učinkovitijeg korištenja. Uništene šumske površine treba obnoviti pošumljivanjem. Ograničenja korištenja prostora u smislu lociranja određenih sadržaja odnose se na zaštitu šumskih i drugih prirodnih površina.

7.5. LOV

Lovište na području općine je zajedničko lovište X/115 „Čađavica“, te obuhvaća 198 ha šume i šumskog zemljišta, 4.870 ha poljoprivrednog zemljišta i 584 ha ostalih površina, odnosno sve ukupno zauzima prostor od 5.652 ha.

Lovište je namijenjeno za uzgoj zdrave, otporne i razvijene divljači, te plasman divljači na tržište uz očuvanje i unaprjeđenje prirodnih staništa divljači. Divljač koja se uzgaja na navedenom lovištu je: jelen, divlja svinja, srna, zec, fazan, trčka, prepelica itd.

Divljač se uzgaja u populacijama prirodne gustoće te prirodne spolne i dobne strukture u skladu sa uvjetima staništa i dopuštenim štetama od divljači, uz očuvanje biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači i divlje flora i faune te održavanja biološke raznolikosti genofonda autohtonih vrsta divljači.

Na području Općine Čađavica djeluju dvije lovačke udruge i to: LU „Sokol“ Čađavica i LU „Jelen“ Noskovci.

Pored navedenog uzgoja glavnih vrsta krupne i sitne divljači u lovištu će se gospodariti i s ostalim vrstama divljači (prepelica, divlje patke, šljuke, divlji golub, divlja mačka te ostali dlakavi i pernati grabežljivci) uz održavanje njihovih fondova ovisno o mogućnostima staništa te brige o životinjskim vrstama koje bitno utječu na lovno gospodarenje.

7.6. RIBOLOV

Sjevernim područjem Općine Čađavica protječe rijeka Drava, te je ujedno i prirodna granica s Republikom Mađarskom.

Rijeka Drava pogodna je za ribolov i sve vrste riječnog turizma (splavarenje, vožnja čamcem i sl.), zbog prirodnih ljepota riječkog krajolika isprepletenog brojnim riječnim rukavcima veliki je potencijal za unaprjeđenje ribolovnog turizma. Dravske vode bogate su brojnim vrstama riba, a najčešće su som, šaran, smuđ, štika te deverika.

Na području općine svojim radom djeluju dvije ribolovne udruge i to:

- Ribolovna udruga „Karas“
- Ribolovna udruga „Mrena“.

Navedena ribolovna društva na području svoga djelovanja i uz sve potencijale koje navedeno područje ima, mogu unaprijediti ribolovni turizam, te zajedno s poljoprivrednim obiteljskim gospodarstvima ga razvijati.

7.7. PČELARSTVO

Pčelarstvo je od davnih vremena prisutno u ovim krajevima. Područje općine Čađavica jedno je od rijetkih područja u Republici Hrvatskoj koje omogućuje dvije obilne paše godišnje.

Sezona ispaše započinje oko 15. travnja na poljima repice, a zatim slijedi ispaša na bagremu, morfei i na kraju ciklusa cvjetanja oko 15. lipnja na kestenu i lipi.

Obzirom na mogućnosti bavljenja ovom granom poljoprivrede, stanovnici navedenog kraja pčelarstvom se bave u neznatnoj mjeri.

7.8. TURIZAM

Prirodne uvjete za razvitak turizma na ovom prostoru čine ribolovna i lovna područja, netaknuta priroda pogodna za različite oblike ruralnog turizma, te brojna poljoprivredna gospodarstva.

Veliki potencijal za razvoj seoskog turizma predstavljaju brojna obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja imaju veliki potencijal da kroz svoju osnovnu djelatnost poljoprivredu, dopunski se uključe u različite oblike pružanja usluga turistima te u djelatnost prerade na vlastitom imanju. OPG-i mogu znatno pridonijeti razvoju turističke ponude i prepoznatljivosti općine na širem turističkom tržištu.

Prostrana lovna područja s bogatim fondom divljači omogućuju intenzivniji razvoj lovnog turizma. Bogatstvo vodenim površinama, te blizina rijeke Drave predstavlja preduvjet za jači razvoj ribolovnog turizma. Kako bi se unaprijedila turistička ponuda te ojačala povezanost poljoprivrede i turističke ponude potrebno je uložiti mnogo truda i financijskih sredstava jer je turizam na ovom području nedovoljno razvijen.

Razvoj seoskog turizma sve je rašireniji trend u svijetu kojem se priključuju i ruralna područja Republike Hrvatske. Na području Općine Čađavica ima naselja koja imaju veliki potencijal za razvoj seoskog turizma koji se dodatno potiče i bespovratnim sredstvima i kreditima iz fondova Europske unije. Općina može ponuditi posjetiteljima razne oblike aktivnog turizma od sudjelovanja u poljoprivrednim radovima i sakupljanja ljekovitog bilja do šetnji uz Dravu, izleta, jahanja, sportskog ribolova, vožnje čamcem itd.

U naselju Čađavica nalazi se objekt sa manjim smještajnim kapacitetom „Slavonski dvori“ koji je izgrađen poštujući tradicionalnu arhitekturu, kulturne vrijednosti i običaje navedenog prostora.

Područna škola u Noskovačkoj Dubravi izgrađena je u 19. stoljeću kao ljetna rezidencija grofa Janka Draškovića. Obnovljena je i rekonstruirana, te jednim dijelom služi za potrebe odvijanja nastave, ali kao i Informativno-edukativni centar za potrebe rada Javne ustanove upravljanja zaštićenim vrijednostima Virovitičko-podravske županije, u kojem se provode program „škola u prirodi“.

Obnovljeni ljetnikovac ima i manji smještajni kapacitet, a okružen je skupinom stabala koja su zaštićena kao spomenik parkovne arhitekture 1969. godine.

Slika 5: Ljetnikovac grofa Janka Draškovića

Izgrađena je poučna staza poetičnog naziva „Dravi u zagrljaj“ dužine 2 km kojoj je namjena da posjetitelji upoznaju biološku raznolikost i ljepotu kraja.

Kulturno umjetničko društvo „Podravina“ svojim uspješnim radom, o čemu svjedoče brojna priznanja i diplome, promovira kulturu i običaje navedenog područja iako se susreću s mnogobrojnim problemima. Nedostaju im narodne nošnje, instrumenti su stari, velik broj članova KUD-a odlazi radi pronalaženja posla u veće gradove te je broj članova u stalnom opadanju.

Osnovne prepreke razvoja turizma na području općine očituju se u nedovoljnoj turističkoj ponudi koja ovisi o inicijativama pojedinaca, nedovoljnim marketinškim i promotivnim aktivnostima, nedovoljnoj financijskoj moći subjekata koji se žele baviti turizmom i nedostatku smještajnih kapaciteta.

8. INFRASTRUKTURA

Kvalitetna fizička infrastruktura, uključujući prometnu, komunalnu, informacijsko-komunikacijsku i druge infrastrukture, važan su preduvjet u kreiranju i održavanju poslovnog okruženja koje je poticajno za ulaganje, ekonomski rast i otvaranje novih radnih mjesta. Ona je ujedno i preduvjet za uravnoteženi i održiv društveno-ekonomski razvoj općine.

8.1. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Na prostoru Virovitičko-podravске županije prolazi tzv. Podravska magistrala koja je od velikog značaja za ekonomsko-društveni razvoj navedenog područja. Iako prolazi kroz pojedine općine nevedene županije te spaja istok i zapad Republike Hrvatske, cjelokupni prostor nije dosegao zadovoljavajući gospodarski razvoj.

Prostorom općine prolazi postojeća državna cesta D-34, ali su rubna područja ipak stagnirala u razvoju. Ta prostorna neravnoteža uvjetovala je slabiji razvitak prometnog sustava (cestovne mreže) u rubnim područjima.

Ceste na području Općine Čađavica su nastale iz prethodnih makadamskih cesta, te su neadekvatno osigurane i nepodobne za promet od nacionalnog značaja iako se sukladno finacijskim sredstvima kontinuirano ulaže u njihovo održavanje.

Okosnicu cestovnog prometa čini državna cesta D-34 i Županijska cesta 4024.

Poboljšanje stanja cestovne prometne infrastrukture, spada u glavne prioritete.

Tablica 11: Gustoća mreže u odnosu na površinu i broj stanovnika

Kategorija ceste	km	Gustoća cestovne mreže	
		km/1.000 km ²	km/1.000 stanov.
Državna	11,12	122,73	4,64
Županijska	16,29	179,80	6,80
Lokalna	13,48	148,78	5,63
Nerazvrstane			
Ukupno:	40,79	451,32	17,04

Izvor podataka: Uprava za ceste Virovitičko-podravске županije

8.2. ŽELJEZNIČKI PROMET

Kroz prostor Općine Čađavica ne prolazi željeznička pruga, ali u susjednim općinama željeznički promet ima vrlo dugu tradiciju i njegova je uloga vrlo značajna u sveukupnom razvoju ovoga područja.

8.3. ZRAČNI PROMET

Na području Općine Čađavica postoji poljoprivredno uzletište „Čađavica“ koje je u prošlosti služilo u poljoprivredne svrhe.

Raspadom velikih poljoprivrednih kombinata dalje korištenje letjelišta ovisit će o novom ustroju poljoprivrednih gospodarstava i njihovoj potrebi da koristi zrakoplovstvo u obradi zemljišta.

Prostor koji ispunjava prostorne i prirodne preduvjete može se osposobiti za poljoprivredno letjelište, a i športsku zračnu luku s travnatom uzletno-sletnom stazom i mogućnošću prihvata manjih putničkih zrakoplova, odnosno planirati za izgradnju športskog aerodroma.

8.4. POŠTA

Pružanje poštanskih usluga na području Općine Čađavica vrše osnovne poštanske jedinice odnosno poštanski uredi. Cjelokupno administrativno područje općine pokriva Poštanski ured u Čađavici.

Na području Čađavice HP-Hrvatska pošta d.d. SP Virovitica nema u planu mijenjati postojeće stanje, niti unaprijeđivati pružanje poštanskih usluga iz razloga što postojeći kapaciteti zadovoljavaju potrebe stanovništva.

8.5. TELEKOMUNIKACIJE

HT T-Com se opredijelio za najsuvremeniju tehnologiju s AXE centralama upravljanim snažnim računalima i udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS). U doglednom vremenu potrebno je obuhvatiti telekomunikacijskom mrežom površine naselja koje nisu adekvatno pokrivene (mreže dovoljnog kapaciteta). Stoga se predviđa zauzimanje koridora sa obje strane ulice, u svim izgrađenim dijelovima naselja za izgradnju podzemnih mreža.

T-Mobile Hrvatska d.o.o. izgrađuje i upravlja telekomunikacijskim mrežama više sustava pokretnih komunikacija. U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi slijedećih generacija).

Općina Čađavica u suradnji s Gradom Slatinom pristupit će Programu razvoja interneta i širokopojasnog interneta koji će imati pozitivan učinak na razvoj općine. Širokopojasni internet nije samo imperativ gospodarskog razvoja već i nezaobilazan faktor osiguranja učinkovitijeg zdravlja, obrazovanja, znanosti, kulture, turizma itd.

8.6. VODOOPSKRBA

Na području Općine Čađavica u svim naseljima izgrađen je vodoopskrbni sustav, te je oko 300 kućanstava priključeno na isti. Razlozi nedovoljnog broja priključaka na vodoopskrbni sustav su slijedeći: većina kućanstava su staračka kućanstva te kućanstva s jednim ili dva člana starije životne dobi, nedovoljna financijska sredstva, nelegaliziranost objekata i sl. Razvitak vodoopskrbnog sustava, te poticajne mjere za priključenje kućanstava na sustav vodoopskrbe jedan je od prioriternih zadataka jedinice lokalne samouprave.

Stanovnici naselja koja nisu priključeni na vodoopskrbni sustav, vodom se opskrbljuju iz kopanih, rjeđe bušenih bunara kojima je zahvaćen prvi vodonosni horizont. Obzirom na neriješenu odvodnju otpadnih i sanitarnih voda i upotrebu umjetnih preparata u poljoprivrednoj proizvodnji, ovakva voda je podložna površinskom onečišćenju, te joj prijete zdravstvenaneispravnost.

Na području Općine Čađavica ne postoje izvorišta vode za javnu vodoopskrbu, te se područje općine snabdijeva pitkom vodom iz vodoopskrbnog bazena Medinci, koje distribuira tvrtka Komrad d.o.o.

8.7. ODVODNJA

Sustav odvodnje izgrađen je u Zagrebačkoj ulici i u dijelu Vukovarske ulice u naselju Čađavica, ali trenutno nije u funkciji. Općina Čađavica predviđela je izgradnju sanitarno fekalne kanalizacije i ugradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Izgradnjom kanalizacijske mreže i ugradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda uz poštivanje propisanih mjera zaštite okoliša, postići će se adekvatna zaštita okoliša i povećati kvaliteta življenja stanovnika. Obzirom na mala i ograničena financijska sredstva Općine, morat će se pristupiti ishođenju financijskih sredstava od strane fondova Europske unije.

8.8. ELEKTROOPSKRBA

Elektroenergetska mreža sadržava objekte na prijenosnim i distribucijskim naponskim razinama. Elektroenergetska mreža za prijenos električne energije sadržava objekte na 110 kV naponskoj razini. Planirana je izgradnja na distribucijskom naponskom nivou 35kV to TS kod Čađavice i 35 kV zračnog dalekovoda od TS 110/35/10 u Slatini do TS 35/10 u Čađavici i dalje prema Donjem Miholjcu.

Cjelokupni razvitak uz povećanje potrošnje električne energije u kućanstvima uvjetovat će i dogradnju distribucijske mreže na svim naponskim razinama.

8.9. PLINOOPSKRBA

Preko područja općine Čađavica prelazi visokotlačni magistralni plinovod iz smjera Donjeg Miholjca do MRS Čađavica, a na njega su vezana naselja Čađavica iz kojeg se plinovodne mreže granaju po ostalim naseljima.

Izvedena je distribucijska mreža u svim naseljima općine, dakle Čađavici, Šaševu, Starinu, Vraneševcima, Noskovcima, Noskovačkoj Dubravi, Čađavičkom Lugu, Donjem Baziju i Zvonimirovcu u ukopnoj dužini od od 42.868 m.

Distributer plina na području općine je HEP plin d.o.o. Osijek. Na plinski sustav priključeno je 30-40% kućanstava iz razloga što stanovnici zbog nedovoljnih financijskih sredstava nisu u mogućnosti priključiti se na plinski sustav, a ako se i priključe nisu u mogućnosti plaćati novčane iznose za potrošnju plina te se odlučuju za povoljnije energente kao što su kruta goriva (drva, ugljen).

8.10. GOSPODARENJE OTPADOM

Na području općine skupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada na odlagalištu kod Radosavaca obavlja komunalna tvrtka Slatina Kom d.o.o. Otpad se odlaže u sanitarno uređene odlagališne plohe od 2005. godine, kada je izgrađena I. ploha u sklopu sanacije odlagališta. Prva odlagališna ploha korištena je do mjeseca lipnja 2011. godine, kada je zapunjena te se pristupilo njezinom zatvaranju, a za odlaganje se počela koristiti druga – novouređena odlagališna ploha. U cilju smanjenja količine otpada na odlagalištu i reciklaže korisnih vrsta otpada, Slatina Kom d.o.o. je organizirala odvojeno prikupljanje papira i plastične ambalaže.

U naselju Čađavica postoji reciklažno dvorište za prikupljanje otpada. Kako bi se omogućilo praćenja stanja popunjenosti, napravljen je softver za navedeno reciklažno dvorište. Softver kontrolira popunjenost prostora te šalje signal o potrebi pražnjenja.

U svim naseljima postavljeni su eko otoci s kontejnerima za selektivno prikupljanje otpada te se na taj način sve više razvija svijest stanovništva o odvojenom prikupljanju te recikliranju otpada. Otpad predstavlja središnji problem zaštite okoliša te štete nastale nekontroliranim odlaganja otpada u prirodu često su velike i nepopravljive. Odvojenim se prikupljanjem otpada i njegovim recikliranjem postižu razne koristi.

Na području općine nije prijavljeno da postoje ilegalna odlagališta otpada, postavljene su ploče na kojima je istaknuto da je zabranjeno odlaganje otpada te komunalni redar redovito obilazi sva kritična područja.

8.11. GROBLJA NA PODRUČJU OPĆINE ČAĐAVICA

Groblja te pogrebna infrastruktura u vidu mrtvačnica izgrađena je u naseljima Čađavica, Čađavički Lug, Starin, Vraneševci, Donje Bazije i Noskovci. Zbog nedostatka kapaciteta groblja, u naselju Čađavica vidljiva je potreba proširenja postojećeg.

9. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA

Jedna od temeljnih funkcija lokalne samouprave je zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima, budući da je društvena infrastruktura najvažnija komponenta društvenog standarda neke zajednice, koja značajno utječe na podizanje obrazovnog, zdravstvenog i kulturnog standarda te ukupnu kvalitetu života na nekom području. Većina društvenih i javnih sadržaja grupirana je u središtu naselja Čađavica.

Društveni razvoj predstavlja proces organiziranja i osnaživanja ljudskih aktivnosti te njihovog dovođenja na višu razinu kako bi se realizirali sve zahtjevniji društveni ciljevi i unaprijedili produktivni kapaciteti. Uspjeh tog procesa ovisi o mehanizmima koji usmjeravaju i kanaliziraju energiju svih društvenih struktura i organizacija u nove i produktivnije oblike aktivnosti.

9.1. JAVNA UPRAVA

Općina Čađavica ustrojena je kao jedinica lokalne samouprave unutar Virovitičko-podravske županije. Općinski načelnik i općinsko vijeće koji obavljaju poslove lokalne samouprave smješteni su u naselju Čađavica, centralnom naselju istoimene općine.

Na području Općine Čađavica osnovani su mjesni odbori kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana.

Slika 6: Zgrada Općine Čađavica

9.2. OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Osnovno školstvo u Čađavici datira iz 1875. godine kada je na navedenom području izgrađena nova školska zgrada. Za njezinu izgradnju velike zasluge imao je Vratolomej Baloković. Nakon II. Svjetskog rata škola je devastirana i uništena, brojala je 217 učenika u sedam razreda.

Godine 1956. otvara se osmi razred i osniva se školska zadruga. Osnovna škola u Čađavici nosi naslov istaknutog hrvatskog pedagoga Davorina Trstenjaka.

Nastavu pohađa 185 učenika i to 12 razrednih odjela Matične škole u Čađavici, 2 razredna odjela u područnoj školi Ilmin Dvor, 2 razredna odjela područne škole Noskovci te 2 razredna odjeljenja područne škole Sopje koja teritorijalno pripada Općini Sopje. U školi je zaposleno 43 djelatnika na različitim radnim mjestima. Vidljiva je potreba izgradnje odnosno nadogradnje učionica za jednosmjenski rad te prilagodba učionica učenicima s tjelesnim invaliditetom. Školska dvorana u sklopu školske zgrade otvorena je 1981.g. te ju je potrebno obnoviti i opremiti zadovoljavajućom sportskom opremom.

Općina Čađavica nema adekvatan prostor za rad s predškolskom djecom, te se briga o djeci predškolske i vtičke dobi odvija u prostoru koji je namijenjen djeci predškolske dobi, a nalazi se u zgradi Osnovne škole Davorin Trstenjak. Predškolski program pohađa 17 djece.

Iz navedenog vidljiva je potreba za izgradnjom adekvatnog prostora za djecu predškolske dobi.

Slika 7: Osnovna škola Davorin Trstenjak

9.3. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB

Općina Čađavica kao jedinica lokalne samouprave osigurava uvjete za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravlja stanovništva na svom području kroz organizaciju zdravstvene zaštite na primarnoj razini. Ambulanta opće medicine i stomatološka ordinacija smještene su u naselju Čađavica te stanovništvu općine osiguravaju sljedeće usluge zdravstvene zaštite: opća/obiteljska medicina i stomatološka zdravstvena zaštita.

Za bolničke usluge i specijalističke preglede stanovnici koriste, ovisno o potrebi, usluge specijalnih bolnica na području županije i izvan nje. Obzirom da na području Općine Čađavica veliki broj stanovnika su stanovnici starije životne dobi potrebno je pristupiti podizanju zdravstvenih standarda, a time i kvalitete života stanovništva navedenog područja kroz osiguranje prijevoza do bolnica u kojima se vrše specijalistički pregledi, prijevoz starih i nemoćnih iz udaljenih naselja općine do ambulante, dolazak liječnika u ambulantu u općini u određene dane kada će se obavljati specijalistički pregledi i sl.

Na području Općine Čađavica nema objekata vezanih za poslove socijalne skrbi nego se navedeni obavljaju u Centru za socijalnu skrb Slatina.

9.4. CIVILNO DRUŠTVO

Udruge su važan čimbenik društvenog života na području Općine Čađavica. Spektar pitanja kojima se bave je širok, pa tako na području općine, između ostalih, djeluju brojne sportske, strukovne, humanitarne i kulturne udruge. Osnivaju se kao oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba, te kroz svoje djelovanje unapređuju kvalitetu društvenih sadržaja, ali i zagovaraju interese različitih društvenih skupina, čime pozitivno utječu na trajne društvene promjene u lokalnoj zajednici.

Sukladno Registru udruga Republike Hrvatske, u Općini Čađavica registrirano je ukupno 16 udruga.

Tablica 12: Popis udruga na području općine

Redni broj	Naziv	Naselje
1.	Dobrovoljno Vatrogasno društvo Zvonimirovac	Zvonimirovac
2.	Dobrovoljno Vatrogasno društvo Noskovci	Noskovci
3.	Stočarsko ratarska udruga Čađavica	Čađavica
4.	Moto klub " Zvijeri"	Čađavica
5.	Udruga "Slavonskih uzgajivača hladnokrvnih konja"	Čađavica
6.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Vraneševci	Vraneševci
7.	Vatrogasna zajednica Općine Čađavica	Čađavica

8.	Športsko-ribolovna udruga "Karas"	Čađavica
9.	Nogometni klub "Mladost 1930"	Čađavica
10.	Kulturno-umjetničko društvo "Podravina"	Čađavica
11.	Dobrovoljno Vatrogasno društvo Starin	Starin
12.	Športsko-ribolovna udruga "Mrena"	Noskovci
13.	Lovačka udruga "Jelen"	Noskovci
14.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Čađavica	Čađavica
15.	Lovačka udruga Sokol	Čađavica

Izvor podataka: Registar udruga RH

Gotovo sve udruge su ovisne o financijskim sredstvima iz javnog sektora što nije dovoljno za obavljanje svih njihovih djelatnosti.

Mnoge udruge nemaju sustavne izvore financiranja i svoje redovite programe i aktivnosti uglavnom provode volonterski uz pojedinačna pokroviteljstva ili se financiraju iz proračuna Općine.

9.5. DRUŠTVENI DOMOVI

Društveni domovi su važni socijalno–kulturni prostori kojima se generiraju i isprepliću kreativnost i inovativnost unutar lokalne zajednice. To su višenamjenski prostori, od mjesta pružanja kulturnih sadržaja, stjecanja znanja putem edukacija, poticanja raznih projekata i društvenih sadržaja te su važan dio života stanovništva ruralnih područja u kojima su to često jedina mjesta okupljanja i djelovanja stanovnika.

Na području Općine Čađavica ima 6 društvenih domova i 2 vatrogasna doma. U naselju Čađavica društveni dom je obnovljen dok je u ostalim naseljima vidljiva potreba obnove društvenih domova.

9.5. KULTURNA I PRIRODNA DOBRA

Kultura, kao prevladavajući sustav materijalnih i duhovnih vrijednosti i normi ponašanja koje su razvili njezini pripadnici, određuje način i kakvoću življenja u nekom društvu, pa tako i u Općini Čađavica. Daje joj identitet i odražava njezinu prošlost.

Kulturna dobra su građevine ili njezini dijelovi koje imaju izrazit povijesni, umjetnički, znanstveni, društveni ili tehnički značaj. Na području Općine Čađavica u registru kulturnih dobara Republike Hrvatske evidentirana su tri kulturna dobra.

Tablica 13: Graditeljska baština

Oznaka dobra	Naziv kulturna dobra	Naselje	Vrsta kulturnog dobra
Z-369	Crkva Sv. Petra Apostola	Čađavica	nepokretno kulturno dobro
Z-2295	Inventar crkve Sv. Petra Apostola	Čađavica	kulturno pokretno dobro
Z-5433	Orgulje u crkvi Sv. P. Apostola	Čađavica	pokretno kulturno dobro

Izvor podataka: Registar kulturnih dobara RH

Najznačajnije zaštićeno kulturno dobro je Župna crkva svetog Petra Apostola dok su zakonom zaštićeni i inventar crkve te orgulje unutar crkve. To je najstarija gotička crkva ovoga dijela Slavonije.

Prema popisu crkvenih objekata Zagrebačke nadbiskupije iz 1334.god. spominje se kao 'ecclesia sancti Martini de Zagocha', a prema Spomenici župe Čađavica iz 1806. god. zabilježeno je da je 1684. god. Čađavica odcijepljena od župe Marije Magdalene u Sopju i postala samostalna župa Sv.Petra apostola. Crkva se 1759. godine obnavlja u baroknom stilu, a obnova je trajala sve do 1778. godine.

Slika 8: Župna crkva Svetog Petra u Čađavici

Naselja Općine Čađavica uglavnom su sačuvala svoju povijesnu matricu, podjelu zemljišta, organizaciju parcela.

Kuće u naseljima su većinom prizemnice s portikom, okrenute zabatnom stranom prema ulici. Identitet naseljima daju stare zabatne i uzdužne kuće građene 20-ih i 30-ih godina 20. stoljeća sa zanimljivim fasadnim dekoracijama. Godina njihova nastanka kao i inicijali vlasnika, uglavnom su zabilježeni na zabatu kuće.

Naprasno nestajanje graditeljske baštine u Općini Čađavica kao i u većem dijelu Republike Hrvatske, čak i tamo gdje bi primjereno adaptirani starinski objekti bolje služili novoj namjeni, prouzročeno je ponajviše nedostatkom svijesti o vrijednostima i značenju te arhitekture. Jer, svijest o vrijednostima seoske graditeljske baštine, o vrijednostima seoskog prostora i kulturnog prostora uopće, nije ni izdaleka primjerena vrijednostima koje su se u općini, usprkos svim degradacijama i devastacijama, sačuvala kao svjedočanstvo integralne kulture prostora.

Privlačnost turističkih destinacija u velikoj se mjeri oslanja na autentičnost i jedinstvenost ambijenta.

Slika 9: Upravna zgrada bivšeg veleposjeda, Zvonimirovac

Slika 10: Kuća Čađavički Lug

Graditeljska kulturna baština izložena je trajnim utjecajima i pritiscima modernizacije te je zbog svoje materijalne strukture osobito osjetljiva i sklona propadanju. Porazan je zaključak da je degradacija dijela graditeljske baštine dosegla takve razmjere da se može govoriti o ugroženosti mnogih kulturno-povijesnih cjelina, pa i pojedinačnih kulturnih dobara.

Takvom stanju pridonijeli su: ratna razaranja, nedostatna financijska sredstva, neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nepoštivanje zakonskih propisa i neprimjenjivanje sankcija, nedovoljna svijest o vrijednosti baštine.

Procesi globalizacije i dubokih preobrazbi u društvu uvelike utječu na povijesne seoske cjeline, koje su u nedavnoj povijesti imale „dvosmjerni životni tijek“: u 20. stoljeću zbog migracije iz sela u gradove neka su sela opustjela i građevine su prepuštene zubu vremena, no u novije vrijeme s trendom etnoturizma ta naselja se pokušavaju oživjeti.

Područje Općine Čađavica bogato je primjerima starije graditeljske baštine koju je potrebno obnoviti i time pridonijeti turističkoj ponudi i/ili gospodarskoj namjeni, te također očuvati autentičnost i jedinstvenost područja Općine.

Slika 11: Most u Ilmin Dvoru

Slika 12: Stara škola Donje Bazije

Na području Općine Čađavica nalazi se skupina stabala oko škole u Noskovačkoj Dubravi koja je zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05), te se nalaze u kategoriji spomenika parkovne arhitekture.

Slika 13: Skupina stabala u Noskovačkoj Dubravi

Dio područja uz rijeku Dravu evidentiran je u Prostornom planu županije kao zaštićeni krajolik.

U cilju očuvanja prirodne biološke raznolikosti treba očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koji se nalaze između obradivih površina, osobito štititi područja prirodnih vodotoka kao ekološki vrijedna područja.

U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti mora se izvršiti analiza krajobraza, istaknuti posebnosti krajobraza, utvrditi problemska područja i trendove koji ugrožavaju krajobrazne vrijednosti te u skladu s tim planirati izgradnju koja neće narušiti izgled krajobraza.

Za dijelove prirode koji su predloženi za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode treba do donošenja akta o zaštiti ovim prostornim planom propisati mjere zaštite radi njihovog očuvanja.

Prilikom istražnih radova na energetske sirovinama izvršena su probna bušenja (nafta, plin), a bušotine blindirane. Obzirom na geografski položaj moguće je očekivati da na području općine postoje nalazišta termalne vode, te bi se daljnim analizama i istraživanjem utvrdilo njihovo postojanje i iskoristilo u turistički i gospodarski razvoj.

Neki od značajnijih elemenata koji ukazuju na atraktivnost navedene općine su primjerice čisti zrak, čista voda, zdrava klima, očuvana okolina (prirodno i kulturno nasljeđe). Također je važna sloboda kretanja u prirodi radi rekreacije.

PROGRAMSKI SADRŽAJ

10. METODOLOŠKI OKVIR

Strateški program razvoja Općine Čađavica temeljni je dokument koji omogućuje jasno definiranje potreba u razvoju, usaglašavanje oko razvojnih prioriteta, te razvijanje ideja i predlaganje projekata koji opravdavaju investiranje javnih sredstava u pojedina područja.

U procesu izrade Strateškog programa razvoja Općine Čađavica primjenjena je participativna metodologija strateškog planiranja. Planiranje je temeljeno na potrebama zajednice, kao i na osobitostima područja, a usmjereno je prema mogućim provedbenim rješenjima koja uključuju suradnju i interaktivno djelovanje lokalnih dionika, interesnih skupina i stručnjaka tijekom svih faza rada. Također, primijenjen je metodološki princip „od pojedinačnog ka općem“ koji implicira sagledavanje i međusobno koordiniranje razvojnih mogućnosti na području općine te njihovo usustavljenje u smislene razvojne mjere. Metodološki pristup tako karakteriziraju transparentnost planskog procesa, multidisciplinarnost pristupa, uključivanje javnosti i planiranje temeljeno na relevantnim podacima.

Tijekom prve faze izrade dokumenta, primjenom metodologije koja polazi od uključivanja svih interesnih skupina u oblikovanje strateškog razvoja zajednice, oblikovana je analiza stanja. Analizom stanja razrađena su sva značajnija razvojna obilježja Općine Čađavica, te su ista u nastavku razmotrena u kontekstu razvojnih mogućnosti i prijetnji. U tom smislu izrađena je SWOT matrica, odnosno analiza razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji, nakon čega je definirana razvojna vizija općine. Razvojna vizija oblikuje se kroz proces izrade dokumenta do posljednje faze kada je ista, nakon definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjera, predstavljena kao završna vizija.

Definirani strateški ciljevi i prioritetiznačajni su za jačanje gospodarstva, infrastrukturu, civilni i društveni sektor i društvo u cjelini, te unutar ciljeva predložene su i mjere kojima će se pristupiti u realizaciji strateških ciljeva.

Završni dio Strateškog programa obuhvaća financijski okvir za provedbu, usklađenost dokumenta sa Županijskom razvojnom strategijom, potencijalne izvore financiranja projekata u okviru Strategije, te implementaciju, nadzor i praćenje provedbe Strategije.

Strateškim programom razvoja želi se stvoriti kvalitetan razvojni plan u skladu sa standardima EU, kao osnova budućeg razvoja Općine Čađavica, koji će omogućiti kvalitetniji život svakom stanovniku.

Uspješnost provođenja Strateškog programa temelji se na usmjeravanju energije, vremena i snage na područja koja možemo kontrolirati sa svrhom postizanja cilja, te na snazi javno-privatnog partnerstva i zajednice u cijelosti.

11. SWOT ANALIZA

Analiza razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji predstavlja središnji instrument prepoznavanja razvojnih perspektiva i potreba Općine Čađavica. Razvojne snage i slabosti jasno ukazuju na potencijal Općine Čađavica koji je sadržan u njezinim materijalnim i nematerijalnim resursima, odnosno prikazuju što Općina, odnosno njezini ljudski resursi, moraju učiniti imajući u vidu mogućnosti i prijetnje iz šireg okruženja koje također predstavljaju neizostavni dio SWOT analize.

Usklađenost potencijala Općine Čađavica s uvjetima koji prevladavaju u okolini vrednuje se SWOT analizom. Na taj način stvara se prijelaz iz osnovne analize ka utvrđivanju strateških pravaca budućeg razvoja. Nalazi SWOT analize sintetizirani su u SWOT matrici koja transparentno prikazuje, u osnovnoj analizi utvrđene, snage i slabosti Općine Čađavica koje će se nastojati angažirati na način da se iskoriste mogućnosti i/ili minimiziraju prijetnje iz okruženja. SWOT matrica izrađena je na slijedeći način:

- Prepoznate su i izdvojene razvojne snage i slabosti te su utvrđene i izdvojene mogućnosti i prijetnje iz okruženja po pojedinim razvojnim područjima Općine Čađavica;
- Analizirani su međudnosi mogućnosti sa snagama i slabostima te prijetnji sa snagama i slabostima čime je stvoreno polazište za donošenje vizije, strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i razvojnih mjera.

INFRASTRUKTURA

• SNAGE	• SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• razgranata mreža državnih, lokalnih i županijskih cesta• ulaganja u prometnu infrastrukturu sukladno financijskim mogućnostima• područje u potpunosti pokriveno poštanskim uslugama• izgrađen vodoopskrbni sustav u svim naseljima• izgrađen plinoopskrbni sustav• pokrivenost fiksnom telefonijom• zadovoljavajuće stanje elektroopskrbe• izgrađen sustav javne rasvjete• organiziran odvoz otpada	<ul style="list-style-type: none">• nedostatak financijskih sredstava za veća ulaganja u prometnu infrastrukturu• neizgrađen sustav odvodnje (u naselju Čađavica izgrađeno 2 000m kanalizacije)• otpadne vode se sakupljaju u sabirne jame• voda podložna onečišćenju• korištenje vlastitih bunara kojim je zahvaćen prvi vodonosni horizont• skup proces realizacije modernizacije vodoopskrbne mreže i izgradnjekanalizacijske mreže• kućanstva u nedovoljnom broju priključena na vodovodni sustav i sustav opskrbe plinom

	<ul style="list-style-type: none"> • neekonomična javna rasvjeta • dotrajala cestovna infrastruktura • ceste nedovoljno sigurne za prometovanje • nedostatak nogostupa • nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije
<ul style="list-style-type: none"> • PRILIKE 	<ul style="list-style-type: none"> • PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • mogućnost korištenja nacionalnih programa i sredstava EU za potrebe realiziranja projekata iz područja infrastrukture • unaprjeđenje sustava odvodnje otpadnih voda • izgradnja sustava za pročišćavanje otpadnih voda • modernizacija ekonomski isplativije javne rasvjete • postojanje geotermalnih izvora, kaskadno korištenje (od proizvodnje električne energije, grijanja, uporabe tople vode do zagrijavanja plastenika i staklenika) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna sredstva u proračunu Općine za realizaciju projekata • spora realizacija kredita za veće infrastrukturne projekte • česte izmjene zakonske regulative • nedovoljno efikasna administracija državne uprave • dugotrajan postupak za izradu projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte • loše stanje nerazvrstanih cesta

GOSPODARSTVO

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • ulaganja u razvoj gospodarstva sukladno financijskim mogućnostima • poticajne mjere i olakšice za razvoj gospodarstva • postojanje inicijative za razvoj novih poduzetničkih ideja i projekata • poduzetnička zona • tradicija poduzetništva i obrtništva (19 poduzeća i 10 obrta) • povoljni klimatski uvjeti • plodno zemljište povoljno za poljoprivrednu proizvodnju • razvijena proizvodnja voća, povrća mliječnih proizvoda itd. • Zastupljena ekološka proizvodnja • Velike šumske površine • bogati prirodni resursi za razvoj turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • stagnacija gospodarskih aktivnosti na području općine • utjecaj gospodarske recesije • nedovoljan broj radnih mjesta • nedovoljno korištenje poticajnih mjera za zapošljavanje • visok postotak nezaposlenosti • veliki udio mladih u ukupnoj nezaposlenosti • nedostatak domaćih investicija • mali broj visokoobrazovanog stanovništva • odlazak mladih u veća urbana središta zbog boljih uvjeta života • nedovoljna informiranost i educiranost poduzetnika i obrtnika za korištenje sredstava iz EU fondova • veliki potencijal za prijelaz na ekološku poljoprivredu koja još uvijek

<ul style="list-style-type: none"> • turistički atraktivan i očuvan prirodni krajobraz • ekološki čisto i nezagađeno područje 	<p>nije dovoljna zastupljena</p> <ul style="list-style-type: none"> • usitnjeni poljoprivredni posjedi • zastarjela poljoprivredna mehanizacija • nedovoljna educiranost poljoprivrednih proizvođača • mali proizvodni kapaciteti obiteljskih gospodarstava • poljoprivredna djelatnost zastupljena kao dopunska djelatnost • nedovoljna iskorištenost prirodnih resursa za razvoj kontinentalnog turizma • nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura • nedovoljna ulaganja u marketing i promidžbu
PRILIKE	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • EU fondovi – vanjski izvori financiranja • korištenje programa za poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva • privlačenje novih ulagača • razvoj ekološke poljoprivrede • osiguravanje poticaja za mlade poljoprivrednike • educiranje poduzetnika, obrtnika i poljoprivrednika za apliciranje na EU fondove • umrežavanje poduzetnika na lokalnoj razini • povezivanje poljoprivrede i turizma • poticanje uzgoja novih poljoprivrednih kultura • jače korištenje turističkih potencijala • razvoj selektivnih oblika turizma (ruralni turizam s naglaskom na lovni, ribolovni, enogastronomski, seoski, eko, etno turizam i turizam događaja) • razvoj turističkih sadržaja temeljenih na prirodnim resursima i kulturnoj baštini 	<ul style="list-style-type: none"> • siva ekonomija • odlazak radno sposobnog stanovništva • trend starenja stanovnika • neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta • česte izmjene i nedorečenost zakonske regulative • nemogućnost financiranja poduzetničkih projekata • nedostatak domaćih i stranih investicija • nedostatak tržišta za poljoprivredne i druge proizvode • slaba kupovna moć stanovnika • prirodne nepogode (suše, poplave)

KVALITETA ŽIVOTA

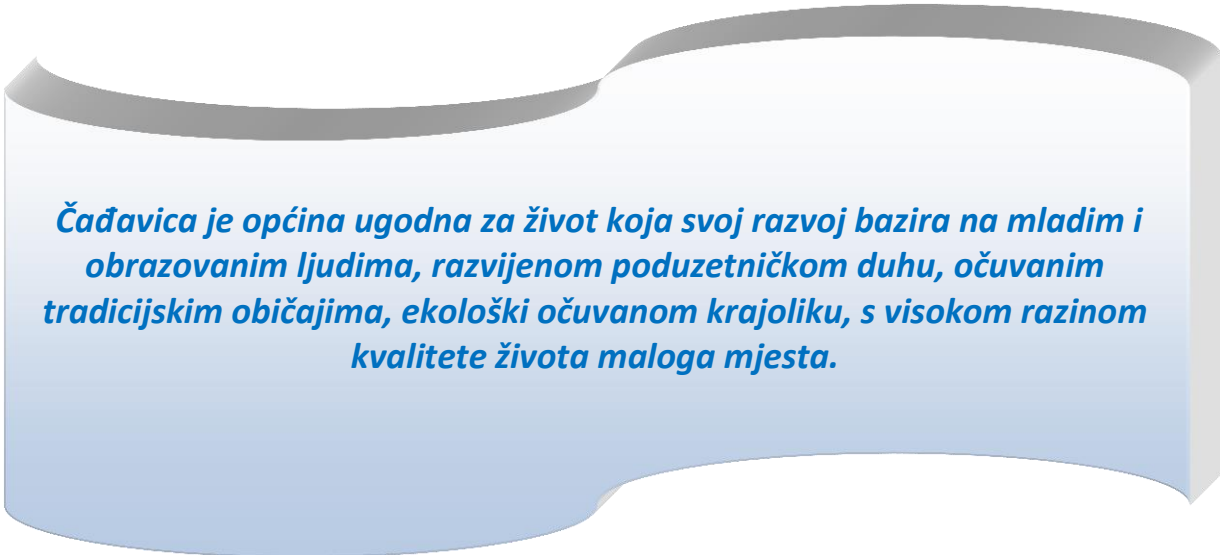
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • postojanje ustanove za osnovnoškolsko obrazovanje (OŠ Davorin Trstenjak i 2 područne škole) • postojanje Ustrojbene jedinice predškolskog odgoja u sklopu škole • postojanje zdravstvene ustanove (opća obiteljska medicina i stomatološka ambulanta) • značajan broj društvenih domova (6 društvenih domova i 2 vatrogasna doma) • značajan broj udruga (16 udruga) • značajan broj udruga koje promoviraju sport • raznolika kulturna i prirodna baština • stanovništvo zainteresirano za unaprjeđenje kvalitete života 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatak adekvatne ustanove za rad s djecom predškolske dobi • nedovoljno opremljene ustanove za osnovnoškolsko obrazovanje • nerazvije sustav socijalnih usluga • nema ustanove za skrb o starim i nemoćnima osobama • nedostatana financijska sredstva za održavanje društvenih domova • nedovoljan broj sadržaja za mlade • nedovoljno izgrađena sportska infrastruktura • nedovoljan broj stručnih kadrova u sportu • nedovoljno promoviranje važnosti sporta • nedostatak financijskih sredstava za djelovanje i rad udruga u smislu obogaćivanja društvenog života • nerazvijeno volonterstvo • nedovoljna iskorištenost prirodnih bogatstava • neinformiranost o korištenju sredstava EU fondova
PRILIKE	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • korištenje sredstava iz EU fondova • edukacija stanovnika o korištenju sredstava iz EU fondova • unaprjeđenje zdravstvene zaštite • unaprjeđenje socijalne zaštite • unaprjeđenje sustava obrazovanja te prilagodba sustava obrazovanja razvojnim potrebama gospodarstva • jačanje sustava cjeloživotnog učenja • jača promocija prirodne i kulturne baštine • unaprjeđenje sporta, rekreacije i kulturnih sadržaja • unaprjeđenje potencijala društvenih domova s ciljem obogaćivanja društvenog života 	<ul style="list-style-type: none"> • trend starenja stanovništva • depopulacija stanovnika iz slabije razvijenih područja • ograničena financijska sredstva za unaprjeđenje zdravstvene zaštite • nedostatak financijskih sredstava za unaprjeđenje sustava socijalne skrbi • nedovoljna promocija prirodne i kulturne baštine • nedovoljno promicanje i unaprjeđenje sporta, rekreacije i kulturnih sadržaja • seoske cjeline te povijesna graditeljska baština izložene pritisku modernizacije te sklone propadanju zbog nedovoljne svijesti ljudi o njihovoj važnosti

12. VIZIJA

Vizija odražava želju da se Općina Čađavica, u bliskoj budućnosti, prometne u mjesto visoke kvalitete življenja, pružajući jednake mogućnosti za sve. Uspješna vizija ima značajke realnosti i koherentnosti, kroz koju se jasno utvrđuju glavni strateški ciljevi i očekivani rezultati Strategije. Sadrži težnje prema kojima bi se razvoj Općine Čađavica u razdoblju od 2015. do 2020. godine trebao kretati.

Kako bi se ostvarila vizija potrebno je na adekvatan i okolišno prihvatljiv način razviti i prilagoditi postojeću infrastrukturu te osigurati veću kvalitetu življenja stanovnika. Osnovni preduvjet visoke kvalitete života je kreiranje novih radnih mjesta i poboljšanje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja, te omogućavanje pristupa društvenim vrijednostima za sve društvene skupine, a posebno one koje su u nepovoljnom položaju u društvu i na tržištu rada.

U budućnosti, provedbom Strategije, Općina Čađavica postaje mjesto u kojem svi stanovnici ostvaruju svoja očekivanja, koriste se prednosti koje proizlaze iz prirodnih ljepota kraja, prirodnih resursa, te otklanjaju nedostatci kroz prostorno uređenje, gospodarsku revitalizaciju i provode promjene u svim segmentima života koje omogućuju kvalitetu života svim stanovnicima.

Čađavica je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na mladim i obrazovanim ljudima, razvijenom poduzetničkom duhu, očuvanim tradicijskim običajima, ekološki očuvanom krajoliku, s visokom razinom kvalitete života maloga mjesta.

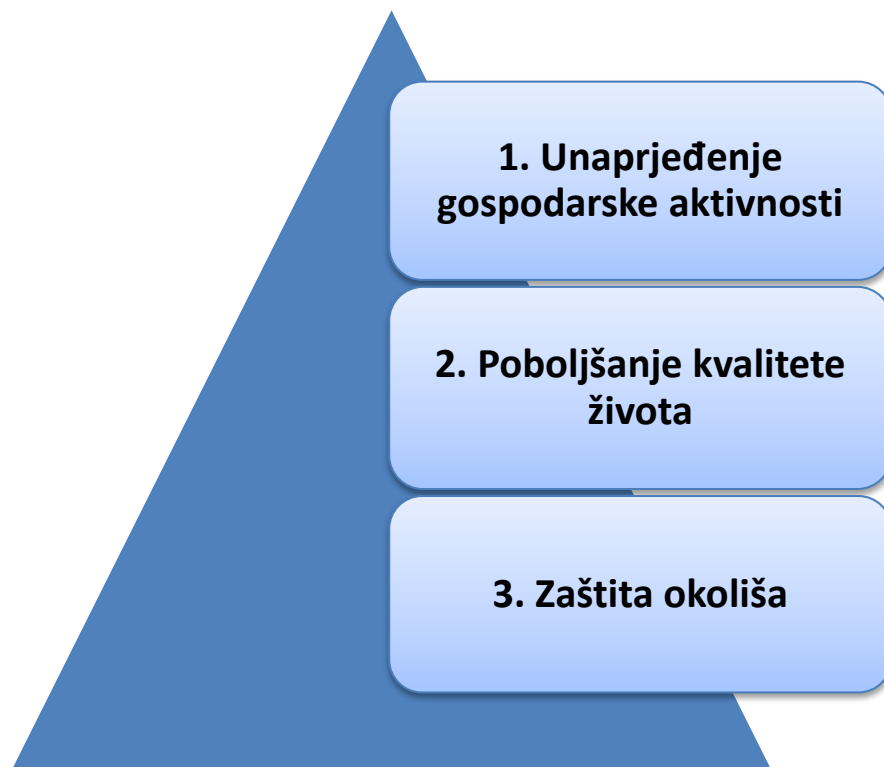
13. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

Strateški ciljevi razvoja su konzistentan i sažeti opis namjeranih ishoda razvoja, jasno izraženih i mjerljivih, a vremenski su povezani s razdobljem trajanja Strategije. Kvaliteta strateških ciljeva ovisi o tome koliko oni odražavaju trendove i procese u općini kao i one koje nameće njezino okruženje.

Hijerarhija strateških ciljeva određuje se tako da dugoročno usmjerava razvoj općine i to tako da Strateški program razvoja Općine Čađavica optimalno iskoristi njezine razvojne snage i prilike te prevladava i zaobilazi njezine slabosti i prijetnje. Strateški ciljevi doprinose ostvarenju vizije, a temelje se na osnovnoj analizi i SWOT analizi. Strateški ciljevi moraju biti usklađeni sa strateškim ciljevima nadređenih strateških dokumenata na razini EU, nacionalnoj i regionalnoj razini, a opet, dostižni lokalnim financijskim i ljudskim resursima.

Ciljevi koji su definirani na području Općine su:

1. Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
2. Poboljšanje kvalitete života
3. Zaštita okoliša

STRATEŠKI CILJ 1: UNAPRJEĐENJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI

Općina Čađavica, kao i veći dio prostora Republike Hrvatske, bilježi stagnaciju gospodarskih aktivnosti, dijelom zbog vanjskih faktora kao što je globalna ekonomska kriza, a dijelom zbog nedovoljnog ulaganja u razvoj lokalnog gospodarstva u proteklom razdoblju.

Predloženi strateški cilj usredotočen je stoga na stvaranje uvjeta i okvira za razvoj lokalnog gospodarstva, posebice malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, te poljoprivrede i turizma. Naglasak je na stvaranju povoljne poduzetničke klime, koja će biti privlačna i poticajna za ulaganja domaćih i stranih investitora, te izgradnji poduzetničke infrastrukture koja čini značajan preduvjet razvoja gospodarstva.

Usmjeravanje poljoprivrede prema održivom razvoju uz poticanje umrežavanja poljoprivrednika i potporu distribuciji njihovih proizvoda, s obzirom na lokalnu poljoprivrednu tradiciju, povoljan geografski položaj, klimu i prirodne resurse, ključno je u razvoju konkurentnosti Općine Čađavica na tržištu. Kroz podizanje konkurentnosti i proizvodnju proizvoda visoke dodane vrijednosti na održiv i okolišno prihvatljiv način, postići će se pozitivni socio-ekonomski učinci na gospodarstvo i kvalitetu života stanovništva.

PRIORITET 1.1. RAZVOJ POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Općina Čađavica je nizinsko područje sa povoljnim klimatskim uvjetima, velikim obradivim poljoprivrednim površinama i brojnim drugim razvojnim mogućnostima koji ostvaruju uvjete održivog razvoja onih poljoprivrednih grana koje na ovom području imaju kvalitetnu resursnu osnovu. Stoga se u sklopu predloženog prioriteta podržava modernizacija poljoprivrednih gospodarstava, unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje, te potiče ekološka poljoprivredna proizvodnja.

Za realizaciju svih mjera, unutar navedenog prioriteta, neophodno je udruživanje i suradnja poljoprivrednih proizvođača kroz osnivanje poljoprivrednih zadruga i klastera, čija bi funkcija bila otkup finalnih proizvoda, traženje tržišta, uvođenje novih tehnoloških procesa, standarda i certifikata, te edukacija i jačanje svijesti o korištenju EU fondova.

Kao rezultat nevedenog prioriteta, kroz stalni proces prilagođavanja novonastalim promjenama uvjetima proizvodnje, vidljivo bi bilo unaprjeđenje uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju, povećanje broja poljoprivrednih subjekata, kvalitetniji finalni proizvod, dostignuti tržišni trendovi i standardi, a u konačnici porast gospodarske aktivnosti, zaposlenosti, te vidljiv ruralni razvoj područja općine Čađavica.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	1.1. Razvoj poljoprivredne proizvodnje
MJERA	1.1.1. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
CILJ MJERE	Modernizacijom poljoprivrednih gospodarstava povećat će se njihov konkurentnost na tržištu, kvaliteta proizvodnje, dostići tržišni trendovi i standardi, te pridonijeti sveukupnom ruralnom razvoju.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje izgradnje i modernizacija poljoprivrednih objekata za proizvodnju, preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda • ishođenje građevinskih dozvola i projektne dokumentacije za izgradnju poljoprivrednih objekata • poticanje legalizacije poljoprivrednih objekata • poticanje modernizacije poljoprivredne mehanizacije • Informiranje i edukiranje poljoprivrednih proizvođača • uvođenje novih tehnologija, certificiranja, zaštite i standardizacije poljoprivrednih proizvoda • Unaprjeđenje marketinga poljoprivrednih proizvođača • priprema projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe
REZULTAT	Unaprjeđena poljoprivredna proizvodnja, te veća kvaliteta proizvoda usklađena s EU standardima; osigurano konkurentno tržišno poslovanje i nova radna mjesta.
NOSITELJ	Općina Čađavica, Obiteljska poljoprivredna gospodarstva
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, EU fondovi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	OPG, Općina Čađavica
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj izgrađenih poljoprivrednih objekata za proizvodnju, preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda • broj ishođenih građevinskih dozvola i projektne dokumentacije za izgradnju poljoprivrednih objekata • broj legaliziranih objekata • broj educiranih poljoprivrednika • broj novih tehnologija, certifikata i dr. • broj projekata prijavljenih za sufinanciranje nacionalne i EU fondove i programe

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	<i>1.1. Razvoj poljoprivredne proizvodnje</i>
MJERA	<i>1.1.2. Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje</i>
CILJ MJERE	<i>Poticanje stanovništva na bavljenje poljoprivredom kao osnovnom djelatnosti, kvalitetna valorizacija prirodnih resursa, te sprečavanje depopulacije.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>okrupnjivanje poljoprivrednih zemljišnih površina</i> • <i>poticanje katastarskih izmjera i obnove zemljišnih knjiga</i> • <i>uređenje poljskih puteva</i> • <i>uvođenje uzgoja novih poljoprivrednih kultura za koje postoje prirodni uvjeti uzgoja (ljekovito bilje)</i> • <i>poticanje ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju radi postizanja veće kvalitete proizvoda</i> • <i>poticanje bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom mlađe dobne skupine stanovništva</i> • <i>izgradnja sustava za navodnjavanje</i> • <i>edukacija poljoprivrednika po pojedinim tematskim područjima</i>
REZULTAT	<i>Osiguran održivi razvoj poljoprivredne proizvodnje, te ostanak mladih poljoprivrednih proizvođača na području općine.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, Poljoprivredna obiteljska gospodarstva</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, EU fondovi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>OPG, Općina Čađavica</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poljoprivredna zemljišta u procesu okrupnjavanja</i> • <i>broj uređenih poljskih putova</i> • <i>broj poljoprivrednih proizvođača koji se bave proizvodnjom novih poljoprivrednih kultura</i> • <i>izgrađen sustav za navodnjavanje</i> • <i>broj educiranih poljoprivrednika</i> • <i>broj mladih stanovnika koji žive u općini</i>

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	1.1. Razvoj poljoprivredne proizvodnje
MJERA	1.1.3. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje
CILJ MJERE	<i>Poticanje stanovništva i gospodarskih subjekata na razvoj sektora ekološke poljoprivrede kroz podizanje svijesti stanovništva i poljoprivrednika o mogućnostima, prednostima i uvjetima koje je potrebno zadovoljiti za bavljenje ekološkom poljoprivredom, kroz poticanje korištenja novih tehnologija i inovativnih procesa u poljoprivredi, posebno ekološkoj poljoprivredi s ciljem proizvodnje visokokvalitetnih eko poljoprivrednih proizvoda konkurentnih na eko tržištu.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • održavanje stručnih radionica o ekološkoj poljoprivredi i proizvodnji eko proizvoda • edukacija i stručna potpora poljoprivrednim proizvođačima u ishođenju eko-certifikata • poticanje korištenja organskih gnojiva • osnivanje udruga ekoloških proizvođača • promocija ekološke poljoprivrede i ekoloških proizvoda • popularizacija ekoloških proizvoda u vrtićima i školama
REZULTAT	<i>Povećan obujam ekološke poljoprivredne proizvodnje na području općine Čađavica, te povećanje prihoda ostvarenih bavljenjem ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom na razini JLS.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, Poljoprivredna obiteljska gospodarstva</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, EU fondovi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	<i>OPG, Općina Čađavica</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj ekoloških proizvođača • broj održanih radionica vezanih uz ekološku proizvodnju • osnovana udruga ekoloških proizvođača • broj promotivnih materijala o ekološkoj proizvodnji • korištenje eko-proizvoda u obrazovnim ustanovama • broj dodjeljenih potpora za razvoj ekološke poljoprivrede • očuvana priroda i okoliš

PRIORITET 1.2. RAZVOJ MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA I OBRтниШTVA

Sektor malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva glavni je nositelj gospodarskog razvoja u Općini Čađavica. Uz ostvarene prihode, postotak stanovništva koji zapošljavaju, mala i srednja poduzeća i obrti važna su i kao žarište stvaranja inovacija i uvođenja novih standarda u cjelokupni gospodarski sektor, čineći ga općenito jačim i konkurentnijim. Podupiranje rasta i konkurentnosti ovih sektora stoga predstavlja izuzetno važan faktor strateškog razvoja navedenog područja.

Razvoj konkurentnog gospodarstva ovisi o nizu čimbenika na koje Općina, u skladu sa svojim ograničenim proračunskim mogućnostima i zakonskim ovlastima može utjecati. Zato je neophodno identificirati smjernice gospodarskog razvoja koji će biti usklađeni s mogućnostima, željama i potrebama svih društvenih grupa.

Prvenstveno je potrebno poticati poduzetnike i obrtnike koji mogu generirati održivi rast i razvoj gospodarstva na području općine Čađavica, te u isto vrijeme raditi na poboljšanju poslovnog okruženja kroz aktivnosti i mjere kao što su razvoj i jačanje poduzetničke infrastrukture, poticanje razvoja klastera, povezivanja poduzetnika, edukacija kadrova u svim područjima i na svim razinama, izravni poticaji poduzetnicima itd.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	<i>Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti</i>
PRIORITET	<i>1.2. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva</i>
MJERA	<i>1.2.1. Izgradnja proizvodne zone</i>
CILJ MJERE	<i>Izgradnjom proizvodne zone unaprijedit će se infrastrukturna opremljenost, te na taj način privući poslovni subjekti koji će dodatno uložiti u otvaranje svojih poduzeća, a samim time utjecati na smanjenje broja nezaposlenih.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"><i>• izrada projektno-tehničke dokumentacije te ishodađenje građevinskih dozvola za izgradnju i infrastrukturno opremanje postojeće proizvodne zone</i><i>• pružiti pomoć pri ishodađenju građevinskih dozvola investitorima koji žele graditi u proizvodnoj zoni</i><i>• poticanje otvaranja novih poduzeća</i><i>• promocija proizvodne zone Općine Čađavica</i><i>• priprema projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe</i>
REZULTAT	<i>Infrastrukturno opremanje proizvodne zone rezultirat će dolaskom novih poslovnih subjekata, poduzetnika i</i>

	<i>obrnika, unaprijedit će se razvoj gospodarstva i zaposliti stanovnici općine.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrtništva, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>izgrađena i opremljena proizvodna zona</i> • <i>broj poslovnih subjekata u proizvodnoj zoni</i> • <i>broj novozaposlenih u proizvodnoj zoni</i> • <i>broj promidžbenih materijala o proizvodnoj zoni</i> • <i>broj novih mjera poticanja i subvencioniranja poduzetnika i obrtnika</i>

RAZVOJNI CILJ	<i>Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti</i>
PRIORITET	<i>1.2. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva</i>
MJERA	<i>1.2.2. Umrežavanje poduzetnika i obrtnika</i>
CILJ MJERE	<i>Pokretač gospodarskog razvoja Općine Čađavica su poduzetnici i obrtnici, stoga njihovo djelovanje treba poticati i unaprijediti kroz udruživanje, razmjenu znanja, bolju efikasnost i konkurentnost. Razmjenom informacija i partnerskim odnosima doprinijet će se kvaliteti proizvodnje i konkurentnosti ponude na tržištu.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poticanje umrežavanja poduzetnika uključujući i poduzetnike iz drugih općina</i> • <i>poticanje osnivanja zadruga i klastera radi zajedničkog izlaska na tržište s proizvodima visoke dodane vrijednosti</i> • <i>edukacija poduzetnika o prednostima udruživanja i umrežavanja poduzetnika</i>
REZULTAT	<i>Udruženi poslovni subjekti ostvarit će bolje i učinkovitije rezultate na tržištu, te potaći vlastiti ekonomski razvoj i razvoj cjelokupnog gospodarstva Općine.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrtništva, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>

KORISNICI	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj udruženih obrtnika i poduzetnika • broj seminara i radionica o važnosti umrežavanja poduzetnika, obrtnika i poljoprivrednika • bolji plasman proizvoda na tržištu

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	<i>1.2. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva</i>
MJERA	<i>1.2.3. Jačanje ljudskih potencijala u MSP i obrtništvu</i>
CILJ MJERE	<i>Poboljšanjem obrazovne strukture poduzetnika i obrtnika lokalno gospodarstvo bit će konkurentno, te u skladu s EU standardima.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje cjeloživotnog obrazovanja poduzetnika i obrtnika • povećati svijest o potrebi cjeloživotnog učenja i usavršavanja • osigurati prijenos znanja između uspješnih poduzetnika i poduzetnika početnika • razvoj ljudskih potencijala u smislu usklađivanja s potrebama tržišta rada (dokvalifikacije, osposobljavanje i sl.)
REZULTAT	<i>Usklađenost ljudskih potencijala sa potrebama tržišta, te smanjen broj nezaposlenih osoba na području općine.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici, obrazovna ustanova</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrtništva, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj programa za formalno i neformalno obrazovanje • broj educiranih poduzetnika i obrtnika • postotak gospodarskog napretka

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	<i>1.2. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva</i>
MJERA	<i>1.2.4. Unaprjeđenje tehnoloških procesa i razvoj inovativnih proizvoda</i>
CILJ MJERE	<i>Moderniziranom proizvodnjom i preradom nastaju novi proizvodi s višom dodanom vrijednosti, čime se postiže</i>

	<i>konkurentnost i otvaraju nove tržišne niše.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>uvođenje novih tehnologija u procese proizvodnje</i> • <i>uvođenje novih inovativnih proizvoda u procese proizvodnje</i> • <i>održavanje edukativnih radionica i seminara poduzetnicima o uvođenju novih tehnologija u procese proizvodnje</i> • <i>pripremanje projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe</i>
REZULTAT	<i>Proizvodnja proizvoda visoke kvalitete, u što kraćem vremenskom roku i sa minimalnim troškovima, konkurentan na međunarodnom tržištu.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrtništva, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Općina Čađavica, poduzetnici, obrtnici</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>broj novih proizvoda visoke kvalitete</i> • <i>broj unapređenih tehnoloških procesa</i> • <i>broj održanih edukativnih radionica</i>

PRIORITET 1.3. RAZVOJ TURIZMA

Razvoj turizma na ruralnim područjima značajan je čimbenik aktivaciji i održivom razvoju ruralnih područja koji pomaže očuvanju lokalnog identiteta, tradicije i običaja, štiti okoliš, jača autohtonu, tradicijsku i ekološku proizvodnju. Važnost ruralnog turizma, prije svega, ogleda se u vrlo važnoj interakciji poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje tradicionalnih proizvoda, prezentiranja tradicije, tradicijske gastronomije i turističkih usluga – korištenjem postojećih resursa ruralnog prostora i sela, kao njegovog sastavnog dijela.

Stoga je na području općine Čađavica važna revitalizacija postojećih, tradicijskih objekata, kojima se daje nova, osuvremenjena gospodarska – tj. turistička namjena. Osnovica razvoja ruralnog turizma su turistička seljačka obiteljska gospodarstva. U posljednjih 10-tak godina svjedoci smo sve većeg interesa državne uprave, lokalne samouprave, pojedinih institucija i poduzetnika u ruralnom prostoru za razvojem nekih novih, dosada nepoznatih oblika turističke ponude na ruralnom prostoru, čime se stvaraju preduvjeti za razvitak i brendiranje ruralnih destinacija.

Razvoj Općine Čađavica kao turističke kontinentalne destinacije te njeno brendiranje postići će se osnivanjem Turističke zajednice Općine Čađavica kojoj je cilj povećanje konkurentnosti i atraktivnosti općine kao prepoznatljivog turističkog odredišta te promoviranje općine koja svoju turističku ponudu temelji na oživljavanju narodnih običaja, prirodnim bogatstvima rijeke Drave, bogatoj povijesnoj baštini, zdravstvenom turizmu i dr.

Prirodne uvjete za razvitak turizma na ovom prostoru čine ribolovna i lovna područja, postojanje termalnih izvora, netaknuta priroda pogodna za različite oblike ruralnog turizma, brojna poljoprivredna gospodarstva, te motivirano stanovništvo koje želi raditi i živjeti na području općine.

Osnovne prepreke razvoja turizma na području općine očituju se u nedovoljnoj turističkoj ponudi koja ovisi o inicijativama pojedinaca, nedovoljnim marketinškim i promotivnim aktivnostima, nedovoljnoj financijskoj moći subjekata koji se žele baviti turizmom i nedostatku smještajnih kapaciteta.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	<i>1.3. Razvoj turizma</i>
MJERA	<i>1.3.1. Izgradnja i razvoj turističke infrastrukture</i>
CILJ MJERE	<i>Obnovom tradicijskih objekata i izgradnjom smještajnih kapaciteta privukao bi se veći broj turista i povećao broj noćenja.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>osnivanje Turističke zajednice Općine Čađavica</i> • <i>izgradnja turističke infrastrukture (smještajni kapaciteti, šetnice uz Dravu, biciklističke staze, igrališta, izletišta i dr.)</i> • <i>poticanje razvoja turističke infrastrukture (poticanje obnove tradicionalnih objekata u turističke svrhe)</i> • <i>promidžba turističke infrastrukture</i>
REZULTAT	<i>Razvijena turistička infrastruktura kojom će se unaprijediti turistička ponuda Općine Čađavica te povećati broj dolazaka i noćenja turista.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Općina Čađavica, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, posjetitelji</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>broj izgrađenih smještajnih kapaciteta</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • broj adaptiranih tradicionalnih objekata • broj uređenih biciklističkih staza, izletišta, šetnica • broj promotivnih materijala
--	---

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	1.3. Razvoj turizma
MJERA	1.3.2. Razvoj turističkog identiteta
CILJ MJERE	Općina Čađavica je turistička destinacija prirodne ljepote, očuvanog okoliša, bogatog tradicijskog nasljeđa i tradicijskih gastro specijaliteta, koja svojim posjetiteljima omogućuje kvalitetan odmor u prirodnom okruženju.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje strateških smjernica za razvoj turističkog identiteta temeljem analize posebnosti i specifičnosti općine • efikasnije korištenje prirodnih resursa (rijeka Drava i njezine pritoke, izletišta, šume, tradicijski objekti, manifestacije, kulturno-umjetnička društva) • poticanje komercijalizacije u turističke svrhe (poticanje usluga u turizmu, održavanje raznih manifestacija, uključivanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i dr.)
REZULTAT	Općina Čađavica je kontinentalna turistička destinacija temeljena na turističkim proizvodima i uslugama specifičnim za njezin kraj.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Ministarstvo turizma, Virovitičko-podravski županija, Hrvatska turistička zajednica, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Općina Čađavica, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, lokalno stanovništvo, poduzetnici i obrtnici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj posjetitelja • broj novih programa i projekata u svrhu turizma • broj edukativnih materijala

RAZVOJNI CILJ	Unaprjeđenje gospodarske aktivnosti
PRIORITET	1.3. Razvoj turizma
MJERA	1.3.2. Razvoj selektivnih oblika turizma
CILJ MJERE	Obogaćena turistička ponuda Općine Čađavica koja privlači veći broj različitih skupina turista.

SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj ribolovnog turizma (blizina rijeke Drave) • razvoj lovnog turizma • razvoj zdravstvenog turizma (postojanje termalnih izvora) • stvaranje uvjeta za razvoj konjičkog turizma • razvoj eno-gastronomske ponude bazirane na zdravim domaćim namirnicama (OPG-i) • priprema projekata za sufinanciranje iz nacionalni i EU fondova i programa
REZULTAT	Razvojem selektivnih oblika turizma nastaju novi turistički proizvoda kojima će se privući veći broj turista i povećati broj noćenja. Razvoj turizma rezultirat će i povećanjem gospodarskih aktivnosti tenovim zapošljavanjem u sektoru turizma.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Ministarstvo turizma, Virovitičko-podravska županija, Hrvatska turistička zajednica, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Općina Čađavica, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, lokalno stanovništvo, poduzetnici i obrtnici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj novih turističkih programa • broj novih turističkih proizvoda • broj posjetitelja • broj noćenja • broj novozaposlenih u sektoru turizma

STRATEŠKI CILJ 2: POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA

Kvalitetna komunalna i društvena infrastruktura temelj su gospodarskog razvoja i poboljšanja kvalitete života svake zajednice. Svaki gospodarski razvoj je popraćen razvojem infrastrukture i obrnuto. Manjak infrastrukture otežava gospodarski razvoj te stvara pritiske na postojeću infrastrukturu u materijalnom i financijskom obliku što je alarmantan signal svakoj jedinici lokalne samouprave koja teži budućem razvoju i napretku, a ujedno i sprječava daljnji gospodarski razvoj područja općine, te time utječe i na kvalitetu života lokalnih stanovnika.

Kvalitetna komunalna, ali i društvena infrastruktura, u Općini Čađavica, koja se suočava s opadanjem broja stanovnika, što predstavlja ograničavajući faktor razvoja svih gospodarskih grana, preduvjet je i za doseljavanje novih stanovnika na ove prostore.

Društvena infrastruktura u funkciji obrazovanja, sporta, zdravstva i civilnog društva, iako nemarazvojni gospodarski potencijal, sastavni je dio kvalitetnog života lokalnog stanovništva.

PRIORITET 2.1. UNAPRJEĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Stanje opće komunalne infrastrukture (opskrba vodom, odvodnja otpadnih voda, opskrba plinom, električnom te toplinskom energijom, održavanje prometnica i dr.) na području Općine Čađavicanije zadovoljavajuće i daleko je od željenih standarda kojima se teži. Mjere unutar navedenog prioriteta su: unaprjeđenje cestovne infrastrukture, unaprjeđenje vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje, te unaprjeđenje javne rasvjete.

Prometna povezanost Općine Čađavica s ključnim regionalnim i nacionalnim prometnim pravicima je ispod zadovoljavajuće razine, ponajviše zbog nedostatnih financijskih sredstava za obnovu i adaptaciju prometnica. Nerazvrstane ceste, isto kao i razvrstane, ne odgovaraju svojoj namjeni i ne mogu zadovoljiti današnje potrebe.

Modernizacija vodoopskrbne mreže jedan je od ključnih zadataka Općine sciljtem osiguranja dovoljne količine i kvalitete vode za stanovništvo i gospodarstvo u skladu s potrebama i mogućnostima razvoja cjelokupnog prostora.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih i padalinskih voda od iznimne je važnosti za zdravlje i život ljudi, a u svrhu zaštite podzemnih slojeva od onečišćavanja i zagađivanja. Stoga je ovaj segment infrastrukturnoga opremanja prostora od ključne važnosti za postizanje dugoročne razvojne održivosti i zaštitu prirode. Za uspostavu i izgradnju ovih sustava treba pripremiti projekte za dobivanje EU potpore.

Postojeća javna rasvjeta većinom ne zadovoljava postavljene kriterije, te je potrebna njezin nadogradnja i energetska obnova kako bi bila ekonomičnija sa kvalitetnijim svjetlotehničkim rješenjima.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.1. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture
MJERA	2.1.1. Unaprjeđenje cestovne infrastrukture
CILJ MJERE	Omogućiti stanovnicima Općine Čađavica bolju prometnu povezanost s ostalim dijelovima županije, sigurnije prometovanje, te gospodarski poticaj koji je u određenom segmentu uvjetovan kvalitetnom prometnom infrastrukturom.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • izgradnja, rekonstrukcija i sanacija prometnica • asfaltiranje makadamskih cesta • priprema dokumentacije za prijavljivanje na nacionalne i EU fondove i programe • izgradnja i sanacija nogostupa i drugih prometnih objekata
REZULTAT	Bolja prometna povezanost i sigurnost sudionika u prometu, ostvaren uvjet revitalizacije gospodarstva.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravaska županija, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, gospodarstvenici, posjetitelji/turisti
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj km izgrađenih, rekonstruiranih i saniranih prometnica • broj novoizgrađenih/adaptiranih nogostupa • broj asfaltiranih makadamskih cesta • broj projekata financiranih iz nacionalnih i EU izvora

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.1. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture
MJERA	2.1.2. Izgradnja i adaptacija vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje
CILJ MJERE	Unaprijediti kvalitetu života stanovnika, te omogućiti gospodarski razvoj.

SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • izgradnja kanalizacijske mreže • poticajne mjere za priključenje na vodovodni sustavi sustav odvodnje • izrada dokumentacije za apliciranje projekata na EU fondove
REZULTAT	Izgrađen vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje, te veliki broj kućanstava priključen na navedene sustave.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravaska županija, Hrvatske vode, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Lokalno stanovništvo, gospodarstvenici,
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • broj km izgrađene vodoopskrbne mreže • broj km izgrađene kanalizacijske mreže • broj stanovnika priključen na vodoopskrbni sustav, kanalizacijski sustav • iznos sredstava iz EU fondova

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.1. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture
MJERA	2.1.3. Modernizacija javne rasvjete
CILJ MJERE	Povećanje energetske učinkovitosti, smanjenje troškova održavanja te smanjenje svjetlosnog zagađenja.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • demontaža postojećih tijela javne rasvjete • montaža energetske učinkovitih rasvjetnih tijela • projektiranje javne rasvjete u skladu s normama • učinkovito upravljanje javnom rasvjetom • održavanje javne rasvjete
REZULTAT	Moderni učinkovita javna rasvjeta i smanjeni troškovi održavanja.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravaska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Općina Čađavica

POKAZATELJI

- broj energetski učinkovitih rasvjetnih tijela
- količina smanjenja emisija CO₂
- smanjenje (kW) instalirane snage novih rasvjetnih tijela
- iznos (kn) uštede novih instaliranih rasvjetnih tijela

PRIORITET 2.2.UNAPRJEĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE

Društvena infrastruktura u funkciji obrazovanja, sporta, zdravstva i civilnog društva nema razvojni gospodarski potencijal, ali je sastavni dio kvalitetnog života lokalnog stanovništva. Unaprjeđenjem društvene infrastrukture poboljšat će se kvaliteta života te potaći stanovništvo, posebno mlađa dobna skupina, za ostankomna području svoje općine.

Život na selu, odnosno u ruralnim područjima najčešće se poistovjećuje s besperspektivnošću, bezsadržajnošću i izoliranošću, te se stanovnici navedenog područja osjećaju socijalno isključeni iz društva. U tu svrhu, a s ciljem unaprijeđenja kvalitete života na ruralnom području definiran je prioritet unaprijeđenja društvene infrastrukture s poticajnim mjerama koje vode održivom razvoju.

Jedna od mjera unutar navedenog prioriteta je unaprjeđenje odgoja i obrazovanja s ciljem da se osiguraju uvjeti rada koji su neophodni za pružanje kvalitetnih usluga korisnicima programa odgoja i obrazovanja. Ustanova za odgoj i obrazovanje Osnovna škola „Davorin Trstenjak“ zbog nedostatka učionica radi u dvije smjene. Izgradnjom još 4 učionice omogućilo bi se pohađanje nastave u jednoj smjeni te uvelike poboljšali uvjeti rada kako prosvjetnim djelatnicima koji rade u navedenoj školi tako i učenicima koji ju pohađaju. Nadalje, djeca predškolske dobi nemaju adekvatan prostor nego su smješteni u prostoru Osnovne škole te je vidljiva potreba izgradnje dječjeg vrtića.

Dostupnost primarne zdravstvene zaštite i kvaliteta programa socijalne zaštite je bitna odrednica kvalitete života. Na području općine izražena je potreba za opremanjem i adaptacijom postojeće zdravstvene ustanove, te učinkovitija dostupnost specijalističkih pregleda.

Gospodarska kriza rezultirala je sve većim brojem nezaposlenih osoba, a samim time i osoba izloženih siromaštvu. Socijalna zaštita obuhvaća sve mjere i mehanizme kojima je cilj zaštita socijalno ranjivih skupina kao što su stare i nemoćne osobe, bolesni, nezaposleni, invalidi i ostale ugrožene društvene skupine.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture
MJERA	2.2.1. Unaprjeđenje odgoja i obrazovanja
CILJ MJERE	Kvalitetni uvjeti odgoja i obrazovanja djece na području općine.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • izgradnja adekvatnog objekta za djecu predškolske dobi (vrtić) • rekonstrukcija postojećeg obrazovnog objekta u svrhu ostvarenja jednosmjenskog rada • poticanje darovitih i socijalno ugroženih učenika kroz sustav stipendiranja • priprema potrebne projektne dokumentacije za financiranje bespovratnim sredstvima iz EU fondova
REZULTAT	Kvalitetan odgojno-obrazovni sustav.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2016.
KORISNICI	Djeca, prosvjetni radnici, roditelji
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • novoizgrađeni objekt za djecu predškolske dobi • rekonstruiran (proširen) objekt osnovne škole • broj poticajnih mjera subvencioniranja darovitih i socijalno ugroženih učenika • brojpripremljene projektne dokumentacije za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture
MJERA	2.2.2. Jačanje primarne zdravstvene zaštite
CILJ MJERE	Zaštita zdravlja stanovnika općine Čađavica.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • adaptacija i opremanje ambulante primarne zdravstvene zaštite • program sufinanciranja prijevoza stanovnika iz udaljenih naselja do ambulante • omogućiti specijalističko-dijagnostičke preglede u ambulanti posebno starijim i nemoćnim osobama • Podizanje svijest javnosti o zdravom načinu života • Jačanje djelovanja OCD-a u području zdravlja s ciljem zastupanja potreba zajednice (edukacije i savjetovanja,

	zagovaranje prava na liječenje, suzbijanje stigme i diskriminacije i sl.)
REZULTAT	Učinkovita i kvalitetna zdravstvena zaštita.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zdravlja, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Stanovnici Općine Čađavica
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • adaptirana zdravstvena ustanova • kvalitetna i suvremena oprema za rad u zdravstvenoj ustanovi • broj specijalističkih pregleda u zdravstvenoj ustanovi • broj edukativnih radionica o zdravom načinu življenja • broj projekata OCD-a u području zdravlja za potrebe zajednice

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	2.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture
MJERA	2.2.3. Podizanje standarda u području skrbi o socijalno ugroženima, starima i nemoćnim osobama
CILJ MJERE	Spriječiti socijalnu isključenost, a starima i nemoćnim osobama osigurati dostojanstvenu starost.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • osnivanje doma za osobe starije životne dobi • unaprjeđenje sustava podrške osobama starije životne dobi • unaprjeđenje sustava podrške socijalno ugroženim obiteljima
REZULTAT	Učinkovita i kvalitetna skrb o socijalno ugroženima, starima i nemoćnim osobama
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zdravlja, EU fondovi i programi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Osobe starije životne dobi, socijalno ugrožene obitelji
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • dom za starije i nemoćne • broj socijalno ugroženih obitelji kojima je pružena podrška

RAZVOJNI CILJ	Poboljšanje kvalitete života
PRIORITET	<i>2.2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture</i>
MJERA	<i>2.2.4. Unaprjeđenje društvene i športske infrastrukture i sadržaja</i>
CILJ MJERE	<i>Društvenim i športskim sadržajima omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena, te poticanje zdravog načina života.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Izgradnja/adaptacija objekata društvene i športske infrastrukture</i> • <i>Opremanje objekata društvene i športske infrastrukture</i> • <i>Poticanje razvoja novih društvenih i športskih sadržaja</i> • <i>Izgradnja i opremanje dječjih igrališta, sportskih terena i dr.</i> • <i>Opremanje športskih udruga i klubova</i> • <i>Izgradnja/adaptacija športsko-rekreacijskih terena i objekata</i>
REZULTAT	<i>Visok stupanj kvalitete života stanovnika Općine Čađavica.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Stanovnici, športski klubovi, kulturno umjetnička društva</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj izgrađenih/adaptiranih društvenih domova</i> • <i>Broj novih društvenih sadržaja</i> • <i>Broj izgrađenih i opremljenih dječjih igrališta</i> • <i>Broj izgrađenih/adaptiranih športsko-rekreacijskih terena</i>

STRATEŠKI CILJ 3: ZAŠTITA OKOLIŠA

Razvojem znanosti i tehnologije prirodni su se resursi počeli trošiti na efikasnije načine, ali sve značajnije i nepovratnije. Grubo gledajući, u začetcima proizvodnje, utjecaj na okoliš svodio se uglavnom na trošenje resursa s minimalnim zagađenjem okoliša. No, daljnjim rastom potreba i razvojem industrijske proizvodnje, čovjekov je utjecaj na okoliš postao značajniji.

Više se nije radilo samo o nekontroliranom trošenju prirodnih resursa već je značajan faktor postao otpad koji čovjek vraća u okoliš kao nusprodukt proizvodnje. Svijest o utjecaju koji ljudska djelatnost ima na okoliš nije se razvijala istom brzinom.

Područje Općine Čađavica ima očuvan okoliš što je posljedica niske razine aktivnosti industrijske proizvodnje.

Prioriteti unutar navedenog cilja su: učinkovito gospodarenje otpadom, energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije te zaštita prirode.

PRIORITET 3.1. GOSPODARENJE OTPADOM

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom bitna je sastavnica modernog društva, a za njegovo razvijanje i učinkovitost važne su gospodarske odrednice koje potiču smanjivanje otpada, odvojeno skupljanje, obradu, recikliranje i oporabu te usmjeravanje i kontinuirani razvoj navedenog. Trenutno u Republici Hrvatskoj, gradovi i županije organiziraju prikupljanje i odlaganje otpada na način koji ne možemo nazvati cjelovitim sustavom gospodarenja otpadom. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj prioritetno je pitanje zaštite okoliša, te jedno od najzahtjevnijih područja u smislu usklađivanja sa standardima Europske Unije (EU). Za razliku od zemalja članica EU, gdje je otpad strateški resurs od kojeg se dobivaju određene količine energije, Hrvatska je suočena s kompleksnim i višestrukim problemima u gospodarenju otpadom koji ozbiljno ugrožavaju okoliš. Rješavanje tih problema i orijentacija prema suvremenom gospodarenju otpadom bili su jedan od preduvjeta za ulazak u Europsku Uniju. U Hrvatskoj je zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom velikim dijelom riješen i usklađen sa zahtjevima i standardima EU, međutim veliki problem predstavlja neprovođenje propisa. Nema potpunih i pouzdanih podataka o količinama otpada i tokovima otpada, niti odgovarajuće kontrole. Osobito je loše stanje s infrastrukturom koja je nedostatna ili se ne koristi nazadovoljavajući način. Postupci zbrinjavanja otpada uglavnom se svode na odlaganje na odlagališta, od kojih vrlo mali dio zadovoljava propisane standarde. Edukacija i aktivnosti podizanja svijesti javnosti nedovoljno su razvijeni.

Na području Općine Čađavica zbrinjavanje komunalnog otpada obavlja tvrtka Komrad d.o.o. iz Slatine.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Zaštita okoliša
PRIORITET	<i>3.1. Gospodarenje otpadom</i>
MJERA	<i>3.1.1. Održivo gospodarenje otpadom</i>
CILJ MJERE	<i>Unaprijediti sustav zbrinjavanja otpada te poboljšanja kvalitete života stanovnika.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provedba mjera Plana gospodarenja otpadom Općine Čađavica za razdoblje 2015.-2021. Godine</i> • <i>Izgradnja potrebnih infrastrukturnih objekata u svrhu održivog gospodarenja otpadom</i> • <i>Nabava potrebne komunalne opreme za odvajanje otpada</i> • <i>Uspostavljanje većeg broja zelenih otoka</i> • <i>Educiranje stanovništva o potrebi razvrstavanja otpada</i>
REZULTAT	<i>Moderniziran sustav zbrinjavanja otpada.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU programi i fondovi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Stanovnici Općine Čađavica</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj provedenih mjera Plana gospodarenja otpadom u provedbi</i> • <i>Izgrađeni potrebni infrastrukturni objekti za potrebe održivog gospodarenja otpadom</i> • <i>Broj komunalne opreme</i> • <i>Broj zelenih otoka</i> • <i>Broj edukativnih radionica o razvrstavanju i recikliranju otpada</i> • <i>Broj educiranog stanovništva o razvrstavanju otpada</i>

RAZVOJNI CILJ	Zaštita okoliša
PRIORITET	3.1. <i>Gospodarenje otpadom</i>
MJERA	3.1.2. <i>Sanacija ilegalnih odlagališta i podizanje svijesti stanovnika o važnosti gospodarenja otpadom</i>
CILJ MJERE	<i>Očuvati okoliš, spriječiti degradaciju krajolika, te razviti svijest stanovnika o važnosti gospodarenja otpadom.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provedba mjera spriječavanja nastanka ilegalnih odlagališta, te po potrebi sanacija istih</i> • <i>Poticanje akcija prikupljanja otpada u okolišu</i> • <i>Priprema i provođenje radionica o razvrstavanju i adekvatnom odlaganju korisnih komponenti otpada</i> • <i>Priprema i provođenje radionica o važnosti recikliranja otpada</i> • <i>Organiziranje promotivnih kampanja o mjerama očuvanja okoliša</i>
REZULTAT	<i>Čist okoliš te visoka razina svijesti stanovnika o pravilnom gospodarenju otpadom.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU programi i fondovi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Stanovnici Općine Čađavica</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj saniranih ilegalnih odlagališta</i> • <i>Broj akcija prikupljanja otpada</i> • <i>Broj održanih radionica o razvrstavanju otpada, te o važnosti recikliranja otpada</i>

PRIORITET 3.2. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE I ENERGETSKA UČINKOVITOST

Obnovljivi izvori energije svojim velikim kapacitetom neistrošenosti povećavaju sigurnost energetske održivosti. Njihovim korištenjem smanjuje se udio emisija ugljičnog dioksida u atmosferi čime se usporava globalno zatopljenje i umanjuje negativan utjecaj na prirodu, stoga su važan prioritet strategije razvoja.

Velik broj stambenih objekata na području Općine Čađavica je starije gradnje te nemaju adekvatnu toplinsku izolaciju. Takve kuće troše veću količinu energije za grijanje, hlađenje i pripremu potrošne tople vode, a mjerama energetske učinkovitosti može se značajno smanjiti potrošnja.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost sufinancira nabavu sustava za korištenje obnovljivih izvora energije građanima, tvrtkama, jedinicama lokalne samouprave te ostalim institucijama.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Zaštita okoliša
PRIORITET	3.2. Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost
MJERA	3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije
CILJ MJERE	Učinkovito korištenje obnovljivih izvora energije te zaštita okoliša.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Promocija korištenja obnovljivih izvora energije • Informiranje stanovništva o važnosti korištenja obnovljivih izvora energije, te uštedama koje OIE donose • Razvoj projekata za sufinanciranje iz fondova EU
REZULTAT	Povećana energetska učinkovitost, smanjena emisija CO2 i ostalih štetnih plinova na okoliš.
NOSITELJ	Općina Čađavica
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, EU programi i fondovi
RAZDOBLJE PROVEDBE	2015.-2020.
KORISNICI	Stanovnici, obrtnici, poduzetnici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj promotivnih materijala o obnovljivim izvorima energije • Broj edukativnih radionica o OIE • Broj kućanstava i poslovnih subjekata koji koriste OIE • Broj projekata za sufinanciranje iz fondova EU

RAZVOJNI CILJ	Zaštita okoliša
PRIORITET	3.2. Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost
MJERA	3.2.2. Povećanje energetske učinkovitosti u kućanstvima, javnim objektima i gospodarskim objektima
CILJ MJERE	Smanjenje štetnih emisija te veća energetska i ekonomska ušteda.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje korištenja programa sufinanciranja energetske obnove u kućanstvima i gospodarskim objektima

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Educiranje stanovnika o važnosti korištenja te isplativosti korištenja obnovljivih izvora energije</i> • <i>Priprema dokumenata za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe</i>
REZULTAT	<i>Veća energetska i ekonomska ušteda u kućanstvima, poslovnim objektima, školama itd.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU programi i fondovi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Stanovnici, obrtnici, poduzetnici, javne ustanove</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj projekata za sufinanciranje iz fondova EU</i> • <i>Broj energetske obnovljenih stambenih i gospodarskih objekata</i> • <i>Broj edukacija o važnosti OIE</i>

PRIORITET 3.3. ZAŠTITA PRIRODE

Prirodna baština je čimbenik razvoja koji obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Prirodna baština na prostoru Općine Čađavica kroz povijest je ostala očuvana pa je odgovornost očuvanja sadašnje generacije za buduće naraštaje.

Na području Općine Čađavica nalazi se skupina stabala oko škole u Noskovačkoj Dubravi koja je zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode, te pripada kategoriji spomenika parkovne arhitekture. U cilju očuvanja prirodne biološke raznolikosti treba očuvati krajolik uz rijeku Dravu, šumske površine te područja ostalih vodotokova kao ekološki vrijedna područja. Na području Općine Čađavica stalno ili povremeno živi velik broj ugroženih ili strogo zaštićenih životinjskih vrsta te je jedan od važnih prioriteta i zaštita prirode.

U okviru predloženog prioriteta definirane su sljedeće mjere:

RAZVOJNI CILJ	Zaštita okoliša
PRIORITET	<i>3.3. Zaštita prirode</i>
MJERA	<i>3.3.1. Zaštita prirodnih vrijednosti i prirodne baštine, te podizanje svijesti stanovništva o zaštiti i očuvanju istih</i>
CILJ MJERE	<i>Podizanje razine svijesti o potrebi očuvanja prirode i okoliša, poticanje zdravog načina života te zaštita krajolika.</i>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Podizanje svijesti stanovništva o vrijednosti, očuvanju i korištenju prirodnih vrijednosti i prirodne baštine u</i>

	<p><i>svrhu razvoja ruralnog područja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti i prirodne baštine u svrhu turizma i rekreacije te kao resurs tradicionalne poljoprivrede</i> • <i>Priprema i provođenje informativnih radionica te edukacija za sve dobne skupine o potrebama i rezultatima očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodne baštine</i> • <i>Organiziranje promotivnih kampanja za podizanje razine svijesti o problemima u okoliša</i> • <i>Poticanje mjera te provedba akcija iz područja zaštite okoliša</i> • <i>Zaštita očuvanih dijelova prirode i krajobraza</i>
REZULTAT	<i>Visoka razina svijesti stanovnika, te očuvana priroda i okoliš.</i>
NOSITELJ	<i>Općina Čađavica</i>
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	<i>Općina Čađavica, Virovitičko-podravska županija, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša, EU fondovi i programi</i>
RAZDOBLJE PROVEDBE	<i>2015.-2020.</i>
KORISNICI	<i>Stanovnici, posjetitelji</i>
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj održanih edukacija</i> • <i>Broj sudionika na edukacijama</i> • <i>Broj provedenih akcija zaštite okoliša</i> • <i>Broj sudionika u akcijama zaštite okoliša</i>

14. INSTITUCIONALNI OKVIR

Premda je najveći broj razvojnih projekata i programa u domeni lokalne samouprave za ostvarenje vizije razvoja potrebno je uključenje svih društvenih dionika. Ključnu ulogu u provedbi Strategije razvoja ima Općina. Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo usvaja Strategiju, redovito temeljem izvješća prati njenu provedbu i po potrebi predlaže izmjene ili dopune.

Za provedbu Strategije razvoja obično su potrebne izmjene i dopune prostornih dokumenata ili alokacije proračunskih sredstava koje usvaja Općinsko vijeće. Uloga načelnika je u imenovanju članova Radnaskupine koja je zadužena za provedbu Strategije, donošenju potrebnih odluka, redovnom praćenju ostvarenja razvojnih mjera i izvještavanju Općinskog vijeća o provedbi projekata i programa.

Radnaskupina

Radnaskupina sastavljena je od zaposlenika lokalne samouprave i vanjskih suradnika, te joj je uloga savjetodavna i operativna. Radnaskupina u okviru svog djelokruga i nadležnosti odgovorna je za praćenje promjena u okolini, pripremu, implementaciju, nadzor i evaluaciju projekata. Uz praćenje promjena u okolini i obavljanje projektnih aktivnosti redovito se sastaje s načelnikom te ga izvještava o stanju ili rezultatima provedbe projekata.

Javni sektor

Dionike javnog sektora čine predstavnici javnih ustanova, institucija i poduzeća koji su zaduženi za provedbu dijela razvojnih mjera ili se pojavljuju kao važni partneri u pripremi i/ili provedbi razvojnih projekata. To su primjerice komunalna društva, odgojno-obrazovne ustanove, udruženja obrtnika i poduzetnika itd.

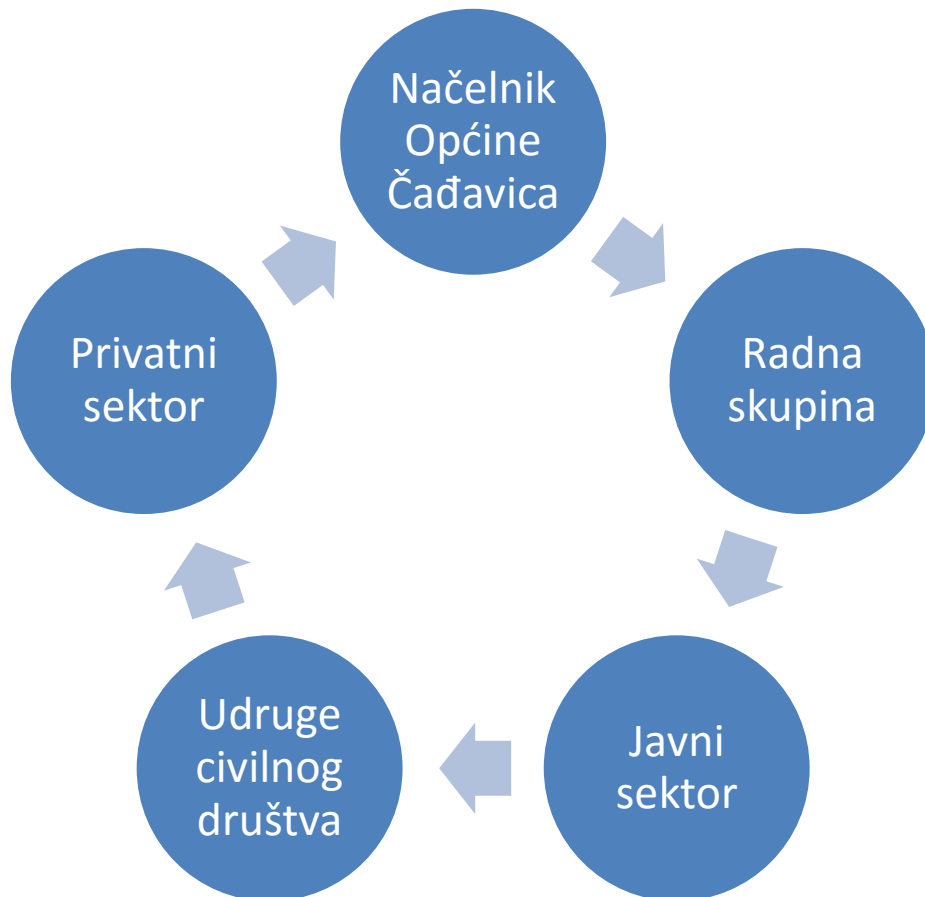
Udruge civilnog društva

Udruge civilnog društva osim što u svom djelokrugu pozitivno utječu na razvoj i unaprjeđenje čimbenika kvalitete života, kulturnog i gospodarskog razvoja, često posjeduju znanja i vještine pripreme i provedbe projekata kojima osiguravaju prihode potrebne za njihov rad. Osiguravanjem sredstava za rad iz najčešće nacionalnih i EU fondova pa aktivno pridonose priljevu financijskih sredstava. Iskustva u dosadašnjem korištenju EU fondova pokazuju da udruge civilnog društva imaju pozitivnu ulogu partnera u projektima i programima koji se financiraju iz EU fondova jer svojim projektnim aktivnostima povećavaju vjerojatnost ostvarenja sufinanciranja.

Privatni sektor

Poduzetnici i obrtnici svojim aktivnostima stvaraju dodanu vrijednost i generiraju nova radna mjesta. Uloga privatnog sektora je najzahtjevnija jer ovisi i mnogobrojnim čimbenicima na

koje nemaju utjecaja (poduzetničko okruženje, zakonske odredbe, dostupnost i cijena kapitala, makroekonomska kretanja itd.). Zato je Strategijom predviđen niz poticajnih mjera koje će u narednom razdoblju doprinijeti povećanju konkurentnosti poduzetnika i obrtnika (poduzetnička infrastruktura, poticajni programi, razvoj lokalnog tržišta rada, učinkovitija lokalna javna uprava itd.) i boljoj komunikaciji s lokalnom javnom upravom.

15. FINANCIJSKI OKVIR

Osiguranje i pribavljanje financijskih sredstava, kao i upravljanje tim sredstvima te praćenje njihova korištenja važan su aspekt provedbe Strateškog programa razvoja Općine Čađavica 2015.-2020.. Nakon definiranja strateških ciljeva, prioriteta i mjera, potrebno je predvidjeti i moguće izvore financiranja projektnih ideja definiranih Strategijom.

Uz proračunska sredstva Općine Čađavica, projekte definirane ovim dokumentom moguće je financirati putem sljedećih izvora financiranja na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini:

Proračun Općine Čađavica

Najosnovniji izvor financiranja je Proračun Općine Čađavica koji se formira iz sredstava prihoda i rashoda. Općina osigurava prihode za financiranje svojih aktivnosti i slobodno njima raspolaže. Kao što je već navedeno zbog globalne krize i recesije financijska sredstva općine su ograničena i nedostatna za realizaciju projekata kojima općina teži, a koji bi unaprijedili gospodarski i društveni razvoj Općine Čađavica.

Potrebna financijska sredstva, osim proračunskih sredstava, za provedbu projekata uključuju i druge izvore financiranja, a to su:

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU

Financiraju projekte društvene, prometne i komunalne infrastrukture.

Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica, Fond za razvoj turizma

Financijska sredstva iz nevedenih izvora uključuju projekte izgradnje turističke infrastrukture, razvoj turističkih proizvoda, turističke manifestacije, marketing te unaprjeđenje turizma na turistički nerazvijenim područjima.

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo poljoprivrede potiče i financira povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede kroz poticanje proizvodnje, potporu poljoprivrednim gospodarstvima, kapitalna ulaganja i ruralni razvoj, povećanje trenda rasta poticaja u poljoprivredi, nove investicije, ekološka proizvodnja, prerađivačka industrija, zdravstvena ispravnost i kakvoća hrane.

Ministarstvo poduzetništva i obrtništva

Financijsku potporu za poduzetnike i obrtnike, te njihove projekte kao što su uvođenje novih tehnologija u procese proizvodnje, inovacije, certificiranje proizvoda, edukacije poduzetnika i obrtnika daje Ministarstvo poduzetništva i obrtništva.

Ministarstvo kulture

Financira izgradnju kulturnih objekata, adaptaciju sakralnih objekata, zaštitu kulturno-povijesnih lokaliteta te unaprjeđenje kulture svih područja Republike Hrvatske.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

S ciljem unaprjeđenja znanosti, obrazovanja i športa financira projekte izgradnje obrazovnih i športskih objekata.

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Pružna financijsku pomoć za izgradnju objekata socijalne skrbi, te projekata uključivanja u društvo marginaliziranih skupina društva.

Ministarstvo zdravlja

Financira projekte opremanja, adaptiranja i izgradnje zdravstvenih ustanova, projekte iz područja ovisnosti te psihosocijalne projekte.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Potiče korištenje obnovljivih izvora energije, te financira projekte koji se odnose na zaštitu okoliša i očuvanje prirode.

EU fondovi

Strukturni fondovi i Kohezijski fond EU imaju za cilj ostvariti kohezijsku i društvenu koheziju odnosno ujednačen razvoj unutar Europske unije. Iz ovih se fondova stoga financiraju razvojni projekti koji doprinose smanjivanju razlika između razvijenih i slabo razvijenih dijelova Europske unije kao i promicanje konkurentnosti europskog društva i gospodarstva.

Europski socijalni fond (ESF)

Predstavlja glavni financijski instrument Europske unije za ostvarivanje strateških ciljeva politike zapošljavanja. Fond osigurava podršku regijama koje su pogođene visokom stopom nezaposlenosti. Intervencije koje su mogu financirati iz navedenog fonda su:

- ✓ Poticanje ulaganja u ljudske resurse unaprjeđivanja vještina radne snage kroz cijeloživotno učenje, inovacije i poduzetništvo,
- ✓ ICT i usavršavanje vještina upravljanja, profesionalno usmjeravanje, obuka predavača u različitim stručnim područjima i sl.
- ✓ Prilagodba gospodarskim promjenama: produktivnija organizacija rada, ciljanje znanja i vještina, zapošljavanje i obuka

- ✓ Poboljšanje pristupa tržištu rada kroz modernizaciju i jačanje institucija, aktivnim mjerama zapošljavanja (npr. samozapošljavanje), uključanje žena i imigranata
- ✓ Socijalna uključenost koja se odnosi na osjetljive skupine, njihovo zapošljavanje, relevantnu pomoć i usluge te borba protiv svakog vida diskriminacije
- ✓ Podržati rad službi za zapošljavanje i njihovo umrežavanje s istraživačkim centrima, provoditi studije o potrebama za određenim profilom radne snage.

Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)

Služi smanjivanju razlika u razvoju pojedinih zemljopisnih područja ili između određenih socijalnih grupa. Intervencije koje je moguće financirati iz regionalnog fonda su:

- ✓ Infrastrukturni projekti ključni za gospodarski razvoj određenog područja, naročito oni povezani sa stvaranjem ili održavanjem trans-Europske prometne mreže ili očuvanjem okoliša, zatim ulaganja u sektor obrazovanja i zdravstvene skrbi te lokalne razvojne inicijative, posebice one usmjerene na razvoj novih ili podršku postojećim malim i srednjim poduzećima.
- ✓ Ulaganja u proizvodnju: potpore ulaganjima (ponajviše za mala i srednja poduzeća) s ciljem povećanja ili modernizacije proizvodnje
- ✓ Jačanje gospodarskih potencijala: jačanje turističke ponude, atraktivnosti područja za ulaganje, informacijsko društvo (pristup Internetu, on-line usluge, mala i srednja poduzeća), konkurentnost (istraživanje i razvoj, klasteri i suradnja, poduzetništvo i inovacije za mala i srednja poduzeća).

Kohezijski fond (CF)

Financira projekte kojima se unapređuje okoliš i razvija prometna infrastruktura. Kohezijski fond financira intervencije na području:

- ✓ Okolišne infrastrukture s ciljem preuzimanja EU standarda zaštite okoliša
- ✓ Učinkovito korištenje energije i korištenje obnovljivih izvora energije
- ✓ Trans-europske transportne mreže (Trans-European Transport Networks)
- ✓ Transportne infrastrukture (izvan TEN-T mreže), koja doprinosi okolišno održivom urbanom i javnom prometu, inter-operabilnosti transportnih mreža diljem EU, te potiče inter-modalne prometne sustave.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)

Cilj mu je jačanje politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Postoje tri prioritetna cilja:

- ✓ Jačanje konkurentnosti sektora poljoprivrede i šumarstva
- ✓ Poboljšanje okoliša i krajolika

- ✓ Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i posizanje raznolikosti ruralnog gospodarstva

Europski ribarski fond (EFF)

Financira zajedničku ribarsku politiku te osigurava održivo ribarstvo i industriju akvakulture u Europskoj uniji.

16. PROCJENA UTJECAJA STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I MJERA STRATEŠKOG PROGRAMA RAZVOJA OPĆINE ČAĐAVICA NA ZAŠTITU OKOLIŠA

Okoliš je prirodno okruženje organizama i njihovih zajednica, uključujući i čovjeka, koje im omogućuje postojanje i razvoj. Uključuje zrak, vodu, tlo, energiju te materijalna dobra i kulturnu baštinu kao dio okruženja koje je stvorio čovjek.

Tijekom duge geološke povijesti priroda se mijenjala neovisno o utjecaju čovjeka. Ali razvoj ljudskog društva u vrlo kratkom vremenu počeo je značajno mijenjati lice Zemlje. Gradnjom cesta, željezničkih pruga, regulacijom rijeka, širenjem gradova započeo je snažan negativan utjecaj na okoliš.

Spoznaja činjenice da odluke o okolišu koje se donesu danas mogu ograničiti ili u potpunosti onemogućiti preživljavanje živih sustava u budućnosti dovele su do oblikovanja pojma održivog razvoja.

Održivi razvoj je onaj koji zadovoljava potrebe sadašnjih generacija, a da istodobno ne onemogućuje buduće generacije da zadovolje svoje potrebe.

Zakonom o zaštiti okoliša uređuje se zaštita okoliša, radi očuvanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, osiguravanja i poboljšavanja kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

Geografski položaj, kulturno, povijesno i tradicijsko naslijeđe Općine Čađavica sadržani su u specifičnom krajobrazu, prepoznatljivoj tradiciji, običajima, graditeljskoj baštini, a nadasve u prirodnoj baštini koja je kroz povijest ostala očuvana.

Strateški program razvoja Općine Čađavica za razdoblje 2015.-2020. godine predstavlja temeljni, krovni dokument za participativni i održivi razvoj općine. Njime su definirana tri strateška cilja.

Prvi cilj Strateškog programa je unaprjeđenje gospodarske aktivnosti, a jedan od prioriteta navedenog cilja je poticanje uzgoja ekološke proizvodnje. Osnovna svrha ekološke proizvodnje je zaštita zdravlja i života ljudi, zaštita prirode i okoliša te zaštita potrošača. Ekološka proizvodnja omogućava održivo gospodarenje prirodnim resursima, čuva plodnost

tla, floru i faunu, vode i atmosferu, omogućava vraćanje ravnoteže u prirodu te time čuva biološku raznolikost te potiče razvoj ruralnih područja i omogućava razvoj malih obiteljskih gospodarstava. Nadalje, jedan od strateških ciljeva je zaštita okoliša, unutar kojeg se nalaze prioriteta i mjere kojima se želi očuvati priroda i okoliš.

Ispunjavanje mjera definiranih ovim strateškim dokumentom, odnosno prioriteta koji će u konačnici dovesti do realizacije pojedinog cilja razvoja općine, bit će ostvareno definiranim i jasno razrađenim projektnim idejama koje obuhvaćaju sva područja djelovanja u Općini Čađavica, a provedbom istih vodit će se računa o svim segmentima zaštite okoliša propisanih zakonskom regulativom i temeljenih na osvještenosti i težnji održivog razvoja područja djelovanja.

17. PROVEDBA

Strateški program razvoja Općine Čađavica u razdoblju od 2015. do 2020. godine vlasništvo je svih stanovnika Općine Čađavica. Strategija je rezultat rada temeljenog na partnerstvu između ključnih dionika razvojnih sektora Općine, te predstavlja njihov konsenzus oko razvojnog smjera i budućnosti Čađavice. Izrada Strateškog programa razvoja okupila je veliki broj najvažnijih predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora Općine.

Uspješna provedba mjerilo je kvalitete Strateškog programa razvoja Općine Čađavica u razdoblju od 2015. do 2020. godine. Kako bi se Strategija uspješno provela potrebna je suradnja između središnje državne i općinske vlasti, ali i različitih tijela uprave, institucija i poduzeća s javnim ovlastima državne i lokalne razine, te svih drugih dionika na lokalnoj razini – iz privatnog sektora i sektora civilnog društva.

Naime Strategija je dokument ne samo Općinske uprave već i svih dionika koji sudjeluju u lokalnom razvoju. Dakle, uspješnost provedbe Strategije ne ovisi isključivo o Općini, nego jednako tako i o važnim subjektima prije svega nacionalne razine, ali onda i državnim institucijama kao i o privatnoj inicijativi (investitori). To najviše dolazi do izražaja kod velikih kapitalnih projekata. Uspješna provedba znači učinkovito upravljanje zasnovano na detaljnom i realnom planu provedbe.

Plan provedbe treba sadržavati podjelu odgovornosti, strategiju financiranja i financijske alokacije, vremenski plan te konkretne aktivnosti, kako za provedbu, tako i za praćenje i evaluaciju provedbe. Da bi proces provedbe Strategije bio učinkovit i uspješan, njime se moraju osmisliti i osigurati i važni elementi njegove provedbe, uključujući:

1. provedbene institucije i mehanizme;
2. financiranja;
3. postupke za praćenje i vrednovanje programa i projekta;
4. procedure za redovito ažuriranje te
5. sljedeći koraci u provedbi.

Strateški program razvoja pridonijet će i uspješnijem privlačenju i natjecanju za financijska sredstva iz raznih potencijalnih izvora za financiranje razvoja i to od nacionalnih programa i institucija RH, onih u EU, zatim mnogih bilateralnih i multilateralnih, vlastitih općinskih i lokalnih izvora do privatnih ulagača. Strateškim programom razvoja dobiva se dobro strukturiran razvojni plan, dobra podloga za utvrđivanje i određivanje prioriternih razvojnih projekata Općine, te za njihovo primjereno predstavljanje i kandidiranje za financiranje iz nacionalnih i EU fondova i programa. Strateški je „promjenjiv” razvojni plan koji se sastoji od niza razrađenih projekata. Predložene procedure praćenja i vrednovanja imaju važnu ulogu u osiguravanju kako efikasnosti tako i trajne prilagođenosti odnosno žurnosti Strategije, u uvjetima okruženja koje se stalno mijenja.

18. USKLAĐENOST S VIŠIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Strateški program razvoja Općine Čađavica je razvojni dokument koji se priprema dijelom i kao podloga za korištenje fondova i programa Europske unije.

Pri pripremi razvojnog dokumenta posvećen je pozornost usklađenosti s ciljevima europskih nacionalnih i županijske strategije. Razvojni ciljevi definirani Strateškim programom razvoja Općine Čađavica obuhvaćaju sve aspekte značajne za rast i razvoj ovog ruralnog područja, te u potpunosti prate razvojne ciljeve navedenih strategija.

U procesu izrade Strateškog programa razvoja Općine Čađavica, uzeti su u obzir temeljni dokumenti na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Strateški dokumenti na razini Europske unije

- ✓ Europa 2020
- ✓ Europski fond za regionalni razvoj
- ✓ Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- ✓ Erasmus +

Strateški dokumenti na razini Republike Hrvatske

Strateški ciljevi, prioriteta i mjere Strateškog programa razvoja Općine Čađavica komplementarni su s relevantnim nacionalnim strateškim dokumentima:

- ✓ Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013. godine
- ✓ Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine
- ✓ Strategija regionalnog razvoja RH 2011-2013. godine
- ✓ Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020.
- ✓ Strategija razvoja klastera u Republici Hrvatskoj 2011.-2020.
- ✓ Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013.
- ✓ Strategija energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2020.
- ✓ Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine
- ✓ Strategija očuvanja, zaštite, i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.
- ✓ Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije
- ✓ Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine
- ✓ Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- ✓ Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- ✓ Program ruralnog razvoja 2014.-2020.

Strateški dokumenti na regionalnoj razini

- ✓ Županijska razvojna strategija Virovitičko-podravske županije 2011.-2013.
- ✓ Prostorni plan uređenja Virovitičko-podravske županije

Dokumenti na lokalnoj razini

- ✓ Prostorni plan uređenja Općine Čađavica.
- ✓ Plan gospodarenja otpadom Općine Čađavica za razdoblje 2015.-2021. godine

19. ZAKLJUČAK

Strateški program razvoja Općine Čađavica za razdoblje 2015. -2020. godine izrađen je uz izuzetnu podršku i suradnju naručitelja i svih njegovih sastavnica od Stručnog tima u kojoj su zastupljeni svi profesionalni nosioci javnih funkcija, predstavnici najšireg kruga zainteresiranih građana, javnih i poslovnih subjekata Općine Čađavica. Strategija se u pravilu donosi za ono razdoblje, za koje je zacrtane ciljeve razvoja realno moguće provesti. U mjeri u kojoj je to moguće, Strateški program razvoja Općine Čađavica nastoji biti razumljiv i jednostavan dokument, primjenjiv u osmišljavanju razvoja Općine Čađavica.

Postojeće komparativne prednosti treba iskoristiti na taj način da se svi ciljevi i mjere usmjeravaju prema utvrđenoj viziji razvoja:

„Čađavica je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na mladim i obrazovanim ljudima, razvijenom poduzetničkom duhu, očuvanim tradicijskim običajima, ekološki očuvanom krajoliku, s visokom razinom kvalitete života maloga mjesta.“

Iz tog se razloga Strateški program razvoja bazira na osnovnim strateškim ciljevima, kao što su: održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje; uspješno gospodarstvo s naglaskom na kontinentalni turizam, visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika. Iz tako definiranih strateških ciljeva proizašlo je i osam strateških razvojnih prioriteta, kao što su:

- razvoj poljoprivredne proizvodnje
- razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva
- razvoj turizma
- unaprjeđenje komunalne infrastrukture
- unaprjeđenje društvene infrastrukture
- gospodarenje otpadom
- obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost
- zaštita prirode.

Ovako postavljenim strateškim prioritetima određene su provedbene mjere kao važan operativni podsustav razvojnih ciljeva, koji čine solidnu osnovu za dugoročno provođenje Strategije putem konkretnih razvojnih projekata koji moraju slijediti prikazanu razvojnu piramidu i logički i sadržajno. Strateški program razvoja Općine Čađavica je temelj razvoja te podloga ustrajnog stručnog promišljanja razvoja Općine na putu osiguranja zadovoljstva stanovnika, zaposlenika i gospodarstvenika na području općine Čađavica. Kako su u izradi Strategije aktivno sudjelovale sve relevantne ciljne skupine zainteresiranih, isto navodi na zaključak da će se na isti način prepoznati njihova spremnost uključivanja u sve segmente provedbe, što nedvojbeno upućuje na izglednost realizacije ove Strategije, na način kako je izvorno koncipirana i u ovom dokumentu prezentirana.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

**Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
STRATEŠKI PROGRAM RAZVOJA OPĆINE ČAĐAVICA
2015. - 2020.**

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja